

ԱՎԵԴԱՔԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՒԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼՏ 53.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 8, 1910.

Ն՞ 41

ԱԳ ՔԷՕՓՐԻԻ

ԵԱՆԻ

ՆԻՅՏԵ-ԹԱՐՍՈՒՍ ՇՕՍԷՍԻ ԻԻԶԵՐԻՆՏԷ 275ՆՃԻ ՔԻԼՕՄԷԹՐՕՏԱՔԻ

ՃԻՍՐ Ի ԳԱՏԻՄ

(ՇՄԷՆԱՐՓԷՐ ԽԱԹԹԸ ԸՐՄԱՂԸՆ ԿԷՀՏԻՅԻ ԳՂԱՂԸՂԸՆ

ՍՕԼ ՃԻՀԼԹԻՆԱԷՆ ԿԷՀԷՐ)

չարիւնյն տա՛րմա պիճիւմէ տէվլէթլէր իլէ հիւսիւ միւնաստէպաթտա պուլունմաղա չալըչմը տըր , վէ հիչ չիւպէ հօգ քի քէնտինին գուվլէթլի գօնչուսը իլէ տախի բէվապըթ ը տօսթանէնին մուհաֆաղասընա ճէհտ էթմիչ տիր : Պու սէպէպտէն միւշարիւնյին խասսէթէն Պուկարարա գարը միւրէթթէպ օլան պիր ի՛թլիաֆնամէյի թաստիգ էթմէսի փէք օ գատար միւշթէմիլ կէօրիւնմէյօր : Պուկարար 1878տէն պերու պիր չօգ չէյէր վուգու' պուլմուշ օլմասընա բաղմէն , հալա Ձար Չնճի Ալէքսանդրըն նամընը քէնտիւնին գուրթարընսը մագամընտա քէմալ ը ինթիրամ իլէ հատ էտէրլէր , վէ Բուսիյա Շարդը գարիպտէ Սլավ մէնաֆիլինին մուհաֆըզ վէ համիսի նազարըյլէ պագարար : Պունտան պաշգա , Բումանիա շու սօն 30 սէնէ դարֆընտա քէմալ ը սէպաթլէ Պալզան չիպի ի ճէզիւնսինտէ պիճիւմէ միւշթիւթտան ուզագ տուրմուշ , վէ փէք 'ագիւսնէ օլարագ քէնտինին պիճիւմէ գուվլէթլէրին տախիլէն քէսպ ի մէթանէթ էթմէսին վէ թապիլի սէրվէթ մէնպալլարընը վէ միւթէզայիտ թիճարէթ վէ սէնայիլինին թէվսի' վէ թէրվիճինէ հասը էյլէմիչ տիր : 0 , Թունա նէհրինին ճէնուպ թարաֆընտա գուհուր էտէճէք հէր հանլի պիր պուհրան զէմանընտա նէ կիպի պիր խաթթ ը հարէքէթ իթթիխազընա մէնպուր օլսա , շիմտիքի հալտէ անըն քէնտիսինին կէչմիշտէքի վազիլէթ ի մուհաֆաղաքեարանէսինի պիրտէն պիրէ թէրք էթմէսինէ մէյտանտա հիչ պիր սէպէպի քեաֆի կէօրիւնմէյօր : Քէզալիք Ալման վէ Ավսթրօ-Մաճար հիւքիւմէթլէրինին վազիլէթ ի ախրէսինտէ վէ իմփէրաթօր Վիլհելմին Վիլհնայը զիյարէթինի սէլալաադալարը էսնատէ հէր իքի մէմէքէթ նիմ բէսմի մաթպուլաթընըն գուլլանտըզլարը թէմէքիլի լիսանտա տախի , անլէրին Շարդ ը գարիպտէ աշվալ ը հազըրէնին պալիս օլտըզ սիյասի էնտիչէ վէ միւշթիւթթը թէզիտէ մէյեալ օլտըզլարընա հիչ պիր 'ալամէթ կէօրմէյօրըզ :

ՔՐԻՍՏՈՍ ՎԷ ՇԻՄՏԻՔԻ ԷՄԵԼԼԷՐ

(Հ. Մ. Ալէն)

Շիւր նէ վազըթ քի զէմանէմիզ էտէպիյաթ ը ճարիյէսինտէ ինթիւթիյանլըզա պիր տին մագամընտա փէք ազ էնէմմիյէթ վէրէն , վէ Ինճիլի Շէրիֆի քիւհնէ վէ հայաթ ը հազըրէ իճապաթընա զայրի մուվաֆըզ 'ատտ էտէն պիր չէյ օգուր իսէք , իքի չէյ , հա՛նի պու կիպի պէյանաթտա պուլունանլարըն 'այան վէ աշիքեար օլան սաթիլիքլէրի ,

վէ սանիյէն շիմտիքի հայաթըն իճապաթ վէ մուգթազիյաթընտան քիւլիյէն պիսապէր պուլունմալարը նազար ը ֆիքրիմիզէ փէք չէտիտ սուրէթտէ չարփար :

Ճալիպի տիգզաթ պիր վիւզուհ իլէ լիտիւս օլունտըզընա կէօրէ , ինթիւթիյանլըզն էսասի պիր 'ագիտէսի շու տըր քի Բապալըմըզտա էվաֆը ինսնէնի 'էմալըն պուլուրըզ , վէ Քրիստոս նէվի պէչէրին ախլագի հէտէֆին թէմսիլ էտէր :

'Աճէպա պուհը ճէրհ ու ինքեար էթմէյէ վէ ինքեար էթմէսինին էսպապընը իսպաթ էթմէքլիյէ հազըր օլան պիր քիմսէ պուլունմուր մը : Հիչ պուլունմազ , տէմէյէ ճիւր'աթ էտէրիզ , զիրա թարիլտէ զիք օլունան էն պէօյիւք զաթլար , Բունան վէ Նաիօլէօն կիպի միւֆրիթ նէվտէն վէ հայաթ վէ ֆէլսէֆէճէ հէքտիկէրինտէն քիւլիյէն ֆարզը օլան զաթլար' Քրիստոսըն ախլագի ֆաթիլիյէթի հուզուրընտա սէրֆէրու էթմիչլէր տիր :

Էվվէլ պէ էվվէլ մաթլուպ վէ միւլթէզէմ օլան չէյ՝ զէմանէմիզ մէյ ու էմէլինին թապիլաթ վէ մահիյէթինի թա'հին էթմէք վէ անը հափտըզտան սօնրա , Քրիստոսըն , հատտը զաթիլտէ վէ թարդ ու թէրթիպի հայաթըյլէ մէզքիւր էմէլլէրի իճրայա մուգթէտիր օլուպ օլմատըզընը անլամագ ալը ինկիլիզ մէվգուլթ բիսալէլէրինին էն ալալարընըն պիրիսինտէ պիր մուհարրիր պու մէս'էլտէն էօյլէ միւ'էսսիր վէ վազի' սուրէթտէ պահս էթմիչ տիր քի միւմաիլէյին պու մէս'էլէյէ տա'իլ տիր քի միւմաիլէյին պու մէս'էլէյէ տէտիքլէրինի սիթուլլէրիմիզէ նազլ ու թէրճէմէ էթմէքիյի , վէ զէմանէմիզին էֆքեար ը թէրազըզընույանէսինի գապուլ , վէ տիւնեանըն թէ'ալիսի իչինտէ 'էօնտէլէրինէ թէրէթթիւպ էտէն վազիֆէյի իֆա էյլէմէքիյէ զայնթլէ հարիս պուլունան կէնճլէրիմիզէ անը քէմալ ը տիգզաթլէ միւլթալա'ա էթմէլէրինի թապիյէ էտէրիզ :

Մուհարրիրի միւմաիլէյի զէմանէմիզին էմէլ ու արզուլարընը աթիտէքի իւչ պաշլըճա սէրլէվիւլար ալթընտա իճմալ էթմէքտէ տիր . (1) էմր ի վազըլէր իլիւն զիյատէ մալիւմաթ էտինմէք արզուսը , (2) հուրրիյէթէ նա'իլիյէթ արզուսը (3) թէվէճճիւհ վէ իշթիրաքա նա'իլիյէթ արզուսը : Պա'տէհու մուհարրիր պէրվէճհի աթի իտարէի գալէմ էտիյօր :

«Կեօթէ բլէթ , շէպտէ բլէթ» րէյն-նէրա էթիլի զէման էթիլի էն ճէրիւր շէլ ու նէվիլի ինքար էթիլի Երոս : Մէ'արիֆին նէշր ու թա'միմի 'ալէյինտէ պուլունմազըզ ֆիքր ու մէսլէքինէ գարըն պէօյիւք պիր 'իսեան վուգուլ' պուլմըն տըր : Պիլի

Զեմանէմէկը քէմալիէրէմթիլիսինն էն միււպլին 'ալամէթիէրինտէն պիրիսի չէֆգաթ ու իշթիրաքա վէրլէն գըյմէթ տիր : Պիր թագըմ միււնադգիտ : Էր վար տըր քի անլէրին գաննընճա ճիսմանի է-լէմէ տիււար ոլանլարա հատտէն աշըրը իշթիրաք կէօսթէրլիմէքտէ տիր : Րապպըմըզն էվսաֆընտա պու Փաղլիէթ էն 'ալի մէրթէպէսինտէ , եա'նի գա'աֆսըզ , վէ հուտուտսըզ ոլարազ կէօսթէրլիմիշ տիր : Շալկիրալէր Քրիստոս հագգընտա անճադ ա-տէմին տէրուռնիտէ նէ ոլտըզընը վէ ատէմլէր տա-հա սէօզ սէօլէմէզտէն անլէրին էֆքէարընը պիլիւր իտի , տէյէ պիլիւրէր իտի : Քրիստոսըն 'աֆվ է-տիճիլիք խուսուսընտաքի թա'լիմի' հիսսի միււ-շարէքէթի իրիսթիյան էվսաֆընըն մուհիմմ պիր գըսմը հալինէ կէթիւրի : Քրիստոսըն իշթիրա-քընըն թէ'սիր ու գուվվէթինին միւ'էսսիր պիր 'ալամէթի չու տըր տըր քի պիր տէֆ'ա Քրիստո-

սը սէվմիշ օլան քիմսէլէր՝ անտէն սօնրա քէնտի հայաթլարընըն միւտսիշ պուհրանլարընտա անըն հուզուրընը հիսս էտէրլէր իտի, վէ օլ պուհրանլար տախի քէնտիլէրին պիւճիւմլէ տիւնիէվի մալ ու սէրվէթլէրինտէն մահրոււմ օլմալարը, վէ էօ. լիւմ իշքէնճէլէրինէ հիւսն ի բիզա իլէ տիւշար օլմադ տէմէք տիր: Պու կիւնքի կիւնտէ էն էյի քիմսէլէր ինսանի հալ ու նասիպլէրին նիսպէթսիդլիք վէ թէզաատընըն չէտիտէն հիսս էտիյօրլար: Մաշիքէ պո- կէպէ պիւր հէսս ու պոշալընը պոշալընէ+ իշիւս ինճիլ Շէրէթէ Բարաճաճ էթիլէ իշ: Ախլադ թէրազիլսինտէ մէվզըլէրինի մուհաֆազա էտէն ճէսարէթ վէ սըտգ ու խուլուս ֆազիլէթլէրինէ կէլինտիքտէ, խաչլանմա գէմանընտա Գրիստոսըն կէօսթէրտիլսինտէն տահա պէօյիւք պիր ճէսարէթ իտտի՛ամըզճա, խաչալ օլունամազ. վէ Գրիստոստան պաշգա տիլէր պիր զաթ պուլունա պիլի՛ր մի քի անըն հայաթ վէ միւքեալէմէսինտէ սըտգ ու խիւլուս տահա էմին պիր զիյա իլէ լէմա՛ան էթմիշ, եախօտ իմանը պաթըլ ի՛թիգատան տահա մու՛արրա պուլունմըն օլուն: Լաքին պէլքի տէնիլի քի. պաշգա էթքեար ու միւլահազաթա վէ պաշգա իւմիտլէրէ մալիք օլան սա՛իր՝ ա-սըլար տախի քէնտիլէրին հէտէֆի ամալլարընը Գրիստոստա պուլմընլար տըր: Սահիհ: Ամմա իրիսթիյանլընըն իտտի՛ասըն շու տըր քի Գրիստոս իպն իւլ ինսան տըր վէ Գրիստոսըն քէմալընըն դա-մէթի էօլիւսինտէն մու՛այեէն պիր՝ ասըն էսէր վէ մահսուլընը եախօտ մու՛այեէն պիր վազթըն նիւմուհէսինի տէյիլ, անճագ «պիւթիւն նէվի պէ-շէրին իմքեանթաթ վէ ինթիմալաթը զա՛րպէսինի» կէօրլարիւզ: Հատտէն աշըրը մէտէնիլէշմիշ օլան Րօմալը (Պիղատոս) «Իշթէ օլ ատէմ», տէյիւ նի-տա էթտիլի կիպի, զայր ի միւթէմէտալին պարպար տախի էօյլէ նիտա էյլէտի: Պու կիւնքի կիւնիւն՝ ալէմի տախի, հագիգաթտա մէվճուտ օլան պաթըլ ի՛թիգատ վէ չիւպիլէր գարդաշալընընա ըազմէն, էօյլէ նիտա էտիյօր:

Գրիստոսըն էվսաֆը գէմանէմիդին ախլագի վէ տի-նի էմէլլէրինի իճրա վէ պիր նօգթայա ճէմ՝ էթմէք-տէն տուր օլույօր իտիլինէ ինանմատընըն չէօյլէ տուրսուն, հաթթա ինանընըն քի անըն էվսաֆը օլ էմէլլէրի քնամիլէն իճրա էտէր, վէ իրիսթիյան ինթիպահը ըուհանսիսին, եա՛նի գուրպան տէ-յիլ, իթա՛աթա մէյիեալ եէնի պիր թէպիլը ի պէշա-րէթ ֆիքը ու մէսլէթի իւմիտի իշթէ թամմ պու-նա վապէսթէ տիր: Գրիստոսըն խաչլանմասը՝ ա-գապիւնճէ կէլէն էյամտան պէրու վազթլար օլմուշ տըր քի օ գէման Րապըլմընըն չալիթլէրինտէն

պա՛ղըլարը Գրիստոսըն իլէլէպէտ միւֆարազաթ էթմէմիշ օլտուրը խուսուսընտա չիւպիլէտէ գալմը-լար տըր: Պու կիպի հիւզն ու մէլալէթ գէմանլա-րընը իմանըն չէվզ ու չէթարէթ գէմանլարը թա-զիպ էյլէմիշ տիր: Քիլիսէ Րուհիւլ Գուստըն նէֆիլի իլէ սըհէթ ու՝ աֆիյէթէ ի՛ատէ օլունմըն տըր: Վէ՛ ալէմի թէֆէքքիւր՝ Պօղոս բէսուլըն գուլլանտըրը ճէսուրանէ մէճազը վէճիլէ «հօգարտա օլան չէյլէրի» թալէպ էթմէք իւզըրէ պիր տէֆի՛ա տահա «Գրիս-տոս իլէ պէրապէր զըյամ էթմիշ տիր:»

ՏԵՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

Պիր ԻՇ ԻՃՐԱ ԷԹՄԵՆԻՆ ԼԻԻԶՈՒՄԸ

«Պիզ նի՛շիւն տուրույօրըզ.» Երեմ. 8. 14.

ՎԱՐ էօյլէ վազըթլար քի օթուրուպ տուրմազ պիզէ գուվէթ վէրիւր, ամմա էօյլէ վազըթ-լար տա վար քի տուրմազ պիզիւմ իշիւն սէպէպի զա՛աֆ վէ խարապիլէթ տիր: Վազըթ վար քի Ալ-լահա կիւվէնիպ պէքլէմէլի իզ. վազըթ տա վար քի Ալլահա իշտաշլըզ էթմէլի իզ, վազըթ վար քի Ալ-լահն իճրա էտէճէյի խէլասը կէօրմէք իշիւն տու-րուպ սէյր էթմէլի իզ, վազըթ տա վար քի գալըպ Ալլահն խէլասընըն կէլմէսի իշիւն պիզ տախի չա-լընմալընըզ, Պուրատա պէյան օլունան վազըտա իլէմէք լազըմ իքէն, ըահաթ օթուրուպ տուրան պիր էհալի կէօրմէքտէ իզ, Անլէր իւզէրլէրինէ կէլէն մուսիպէթին տէհէթլինտէն քէօթրիւմ հալինէ կէլ-միշ տիրլէր: Տիյարլարը գըթլըզ սէպէպիւնտէն միւզթարըպ օլմուշ իքէն, չիմտի տախի մուհարէ-պէնին տէհէթի քէնտիլէրի գօրգուլթմազտա իտի: Երեմիա փէյլամպէր «Պիզ նի՛շիւն տուրույօրըզ, թէճէմմիւլ էտիլիզ վէ միւսթահէմ չէհրլէրէ կի-տէլիմ, վէ օրատա սիւքիւթ էտէլիմ», տէյէրէք անլէրի քէնտի էօլիւմ ույգու վէ ույուշուզլուզա-րընտան ույանտըրմազ իսթէյօր: Րապըն քէնտի-լէրի մուհաֆազա էթմէսինի իսթէյօրլար իտի իսէ, օվայը պրազըպ միւսթահէմ չէհրլէրէ իլթիճա էթ-մէլի իտիլէր: Պու տէմէք տիր քի, հէմ Ալլահա կիւվէնմէլի, հէմ տէ «քէնտի պարուլթլարընը գու-րու սագլամալը» իտիլէր: Պու սիւ՛ալը քէնտի քէնտիմիզէ տէ էտէլիմ, «Պիզ նի՛շիւն տուրույ-օրըզ.» Սէպէպ՝ նէ էտէճէք իշ օլմամասը, նէ տէ կէվէքլէքտէն պիր իսթիֆատէմիզ օլաճալը տըր: էօյլէ իսէ նի՛շիւն, սէպէպ նէ՛:

1. Ինթիմալ քի վազիթլէրիմիզտէն գալընըյօ-րըզ. — Պէլէրի էտէճէյիմիզ իշի պիր պաշգա սօմուլար տիյօր: Թաշրյաճաղընըզ եիւքիւ պաշգա օմուլար թաշրյօր: Գիլիսէնին հալը հազըր սու՛ի հալլարըն-

տան պիբի տէ իշխերին զայրի միւսսովի սուրէթ-տէ թէվզի'ի տիր: Զալըշանլար ազ' դաշնանլար իսէ շօգ տըրլար: Վազիֆէլէրտէն դաշնանլար գամիրլէրին իսքեաթ էթմէք իշխն մագ-պուլ պէհանէլէր արարլար: Վազիֆէլէր իհմալ էթմէք իշխն էյի վէ մուգնի' սէպէպ պուլմագ միւս-քինսիդ տիր: Էկէր վազիֆէ պօրճ իսէ՝ ատէմին քէնտի բուհանի վազիֆէլէրին իհմալ էթմէքսիդ իհրա էթմէսի էն տօղրու եօլ տըր:

2. Պէլքի իշտէ պիզէ տիւշէն հիսսէյի իհրա էթմիշ իզ զանն էտիյօրըզ: — Շու թապի'ի պիր շէք-վա հիւքմիւնէ կէշմիշ տիր: «Պէն պու իշտէ էփէ-յի չալըշտըմ, արթըգ անը թէրք էթմէլի իմ, քէֆֆ ի եէտ էթմէք իսթէրիմ, պիրազ տա պաշգալար քէնտիլէրէ տիւշէն հիսսէյի էթմինլէր:» Իշթէ պու սէօզլէրտէ կէօրիւլէն մէյլ ու ֆիքը իրիսթիյանլըղա պիւսպիւթիւն մուգայիր տիր: Պիզիմ՝ պաշգալարը-նըն վազիֆէլէրինէ գարըշմաղա հագգըմըզ եօգ տըր: Պիզ Րապպըմըղըն իշինտէ եա սապիթ տուրույօ-րըզ, եա տիւշմիւշիւզ: Անտէն գաշնամայաճաղը-մըզ պիր ճէնկէ կիրմիշ իզ, Րապպ պիզի չաղըրա-նա դատար վազիֆէմիզէ սարըլըզ գալմալըլըզ:

3. Պէլքի պաշգալարըն պիզէ իշտալըզ էթմէ-սինի պէքէյօրըզ: — Հալը հագըրտա էտէճէք պիր իշ օլտա, տէրհալ պիր չիրքէթ եա դօմիսիօն թէշ-քիլ էտէրիզ: Էն էյի չիրքէթ պիր ա'դատան 'իպա-րէթ օլտն չիրքէթ տիր: Պիրի' նօյըն կէմիսինին ինչաօր պիր դօմիսիօնա հէվալէ էտիւսէ, պէլքի ասալ պիթմէյէճէք իտի, տէյիւ պույուրմըշ տըր: «Հէր քէս քէնտի իշինէ պագօրն,» իշթէ Ալլահն իշլէմէք ուսուլը պու տըր: Պիզ 'էօհտէմիզէ ի-հալէ օլտնան իշ իշխն պէտէլ թուլթամայըզ: Պի-զէ օլտն էմր «Կիթ» տիր: «Կէօնտէր» տէյիլ: Շախ-սի իշ վէքիլ իլէ օլմազ, Րապպ հէր պիրիմիզէ պէլլի, խուսուսի վէ իհրասընա միւսթա'իտ օլտըղը-մըզ պիր իշ վէրմիշ տիր, հիսապ կէօրմէյէ կէլինճէ իշլիմիզի իհրա էթմիշ մի իզ, տէյիւ սօրաճագ տըր:

4. Պէլքի իշլէմէք վազթը կէլմէմիշ տիր, տէյիւ զանն էտիյօրըզ: — Անգէ փէյլամպէրին կիւնլէ-րինտէ հէյքէլ եէնիտէն ինչա օլտնուր իքէն, ճէ-մա'աթ պիր էյամ էյի չալըշտը, տմամ սօնրա «Վա-զըթ, եանի Պէյթ իւր Րապպը պինա էթմէք վազ-թը տահա կէլմէտի,» տէյէրէք իթիրազ էտիպ կէվ-չէտիլէր, իշլէմէք իսթմէյիզ տէմէտիլէր, էտէմէ-յիզ տէմէտիլէր, բէտտ էթմէտիլէր իսէ տէ, թէ-սիր էթմէք իսթէտիլէր: 'Նէ՝ գատար չօզլար գալպ-լէրի իւզէրինէ պասան վազիֆէյի իհրա էթմէք ի-շխն միւնասիպ վազթը պէքէլէրէր: Էթմէք իսթէր-լէր իսէ տէ, չիմտի տէյիլ: Վազիֆէ հօլունտա

արսանլար եաթըյօր, իշ վազթը կէլմէմիշ տիր: Միւնասիպ վազթը սէշմէք խուսուսընտա 'Նէ՝ պի-չարէ միւնթէլիպլէր իզ: Զաթէն իշլէմէք սէվգի իլահի պիր տա'վէթ տիր: անա իթա'աթ էթմէյէն իրիսթիյանա հագըղլար օլտուն:

5. Սէպէպ պէլքի տէ կէշմիշ ճէհտէրէմիզին 'Նէ-թիճէսի հալինտէ պիր շէյ կէօսթէրէմէտիյիմիզ տիր: — 'Նէթիճէսինէ գարըշմաղա 'Նէ՝ հագըրմըզ վար: Մէրքէզի Ամէրիգայա կիւճ պիր բէսալէթ իշինէ կէօնտէրիլէն պիր միսիօնէր շէօյլէ եաղըյօր: «Պիզ Ալլահն պէրէքէթիլէ տէսթէ պաղլամագ իսթէ-յօրըզ, հալպու քի էքինճի օլմաղա տա բազի իզ:» Րապպըն իշինտէ չալըշմագ բուհը պու տըր: 'Վէ եինէ սէմէրէ հագգընտա պիզ 'Նէ՝ պիլի իզ: Իս-թաթիսթիզլէրտէ պէօյիւք կէօրիւլէն սէմէրէլէր՝ իրիսթիյանլըղըն էսասլարըն տէվաճի էթմէք խուսուսընտա չօգ քիւշիւք օլապիլիլէր:

6 Վէ եախօտ Ալլահն վէ անըն խէլաա էտիճի մագսատընըն ֆա'ալիյէթի հագգընտա իմանըմըզ զայպ էտիյօրըզ: — Պու էն ֆէնա սէպէպ տիր, չիւքի էսասի շէյլէրէ գիյանը վար: Իման զա'իպ օլուրսա՝ սա'իգէ ի զայրէթ զա'իպ օլուր: Բրիստոսըն սալպընտան սօնրա չակիրտլէրին իմանընտա մու-վագգաթ պիր քիւսուֆ վուղու՝ պուլտու: 'Նէթի-ճէ 'Նէ՝ օլտու: Անլէր քէնտի պալըգըլըզ մէյլու-լիյէթլէրինէ 'ալտէթ էթտիլէր: Ամամ Բրիստոսըն զըյամ էթտիլինէ ինանընճա, տէրհալ բուհանի իշ տէօնտիւլէր: Պիզիմ իշխն տէ հալ պէօյլէ տիր: Բրիստոսա օլտն իմանըմըզ զա'իֆլէնիրսէ, վազի-ֆէլէրտէ տէ զա'իֆլէնիրիզ: Թէքրար գուլվէթլէ-նիրսէ, իհմալ էթտիյիմիզ իշլէրի եէնիտէն էլէ ա-լըրիզ, իմանըմըզ կիւնտէն կիւնէ արթաղըճա, խըզ-մէթլէրիմիզ տէ ֆէյզան էտէն պիր ըրմագ կիպի արթար: Իման վէ իշ՝ սէպէպ վէ էսէր տիրլէր: Բրիստոսա իման էթմէք՝ պիզի իրիսթիյան վազի-ֆէլէրինէ զըլաղուղլար:

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

ՎԱԶԻՖԷ ԻԶԻԻՆ ԴԱՀԻՄԱՆՃԱՍԸՆԱ

ՎԱԳԻՖԸ ՆԵՅՍ ԷԹՄԷԳ

Պիր տէֆա՝ Սըր էնտրիու Գլարգ նիսպէթէն ֆագիր ամամ փէք աղըր պիր խասթա թէտավի էթմէքտէ իտի: Խասթա օ գատար աղըր իտի քի, տա'իմա անա խուսուսի տիգգաթ էթմէսի լաղըմ կէլիյօր իտի: Տօգթօր՝ էօլիւմ իլէ սանքի փայա-փայ ճէնքլէշիյօր վէ քէնտի էմէքլէրինին տէ մու-վաֆֆազ օլմագտա իտիլինի կէօրիւյօր իտի: Օ՝ պիր կիւն քէնտի աղըր խասթաթընը տիգգաթլըճա մու-

՝այնչէն էթտիյի սըրատա քէնտինէ պիր թէլէկրաֆ թագտիմ էտիլտի։ Մէղքիւր թէլէկրաֆ՝ տօղթօրը փրանսանըն ճէնուպի չէնրէրինտէն պիրինտէ եաշայան զէնկին պիր էֆէնտի իչիւն գօնսօլթօյա տա՛վէթ էտիյօր իտի։ Սյնի թէլէկրաֆ իլէ քէնտինէ Տօվըրա գատար պիր մախսուսի թրէն, Գալէյէ գատար մախսուսէն իճար էտիլմիշ պիր վափօր, Նիսէ գատար թէքրար խուսուսի պիր թրէն վէ պիր տէ փէք պէօյիւք մէպլազ իւճրէթ թագտիմ էտիլմէքտէ իտի։ Տօղթօր խասթայա պագտը, վէ թէլէկրաֆը գաթլայարագ, մուլալինինէ «նիթ» պուրատա պանա լիւզում վար, կէլէմէմ,» տէյիւ թարաֆըման պիր ճէվապ կէօնտէր տէյիպ, զէվալլը ատէմի թէտավի էթմէյէ տէվամ էթտի։

Պու գահրէմանճասընա վագֆը նէֆս հագզընտա չօգ սէօյլէնմիշ տիր, ամմա հէր նէ տէ օլսա, տօղթօր քէնտի վագիֆէսինի իճրա էյլէտի։ Միսիօնէրիք իչինտէ մէշղուլ օլան նիչէ էֆէնտիլէր վէ հանըմլար վար քի, քէնտիլէրի ֆէտաքեարանէ տէրիւնտէ էթտիլէրի վագիֆէտէն տուրտուրմագ իչիւն ճագիպէ նէ գատար տա պէօյիւք օլսա, իչլէրինի թէրք էթմէք, եա տուրուպ պիրագ տիւ չիւնիւպ թաշընմագ պիլէ իսթէմէյէճէքլէր իտի։ Պուլնա պիր իսպաթ հալինտէ փէք մուզթէտիր պիր ատէմ օլուպ, պիր հիւքիւմէթ մէ՝մուրիյէթի թէքլիֆինի գապուլ էտիպ զէնկին օլմագտան կէրի տուրան Ուլիւրմ Գէյրիյի զիքը էտէպիլիլիլի։ Ճօն Ս. Հէփպըն տախի քէնտի քէնտինի բուհանի միսիօնէրիք իչինէ վագֆ էթտիյի իչիւն, Ճափօնիատա պիր թալիմի թէ՛սիսաթ միւտիրի օլուպ, չօգ երեքսիք պիր մա՛աշ ալմագտան իսթիֆա էթտի։ Տր. Հէնրի Հ. Ճէսըփ տախի միսիօնէր հալինտէ ալտըզը մա՛աշտան իւչ գաթ ֆագլա մա՛աշ իլէ Պօրտ Շիրքէթիլին քեաթիպիլիլին տա՛վէթ օլուներնճա՝ «Պէն Սիւրիատաքի իչիմի թէրք էտիպ օ մէ՝մուրիլէթի գապուլ էտէր իսէմ, միսիօնէր հալինտէ եէթէր գատար ֆէտաքեարուրդ էթմիշ օլմամ,» տէյիւ ճէվապ վէրմիշ տիր։

ՓԵՆՆԻՅԱԹ

ԹԵՆԵՑՖԻԻՍԻԻՆ ՀԸՑԶ ԻԻՍ ՍԸՀՀԵՍԻ
(Մ. Միսաէան)

(Մ. Ընդ. Երբեք մէլայէնիտէի Դեմիւրիէ Կալէրէ)

1.

Կիւնտէ իւչ տէֆա թա՛ամ եէր իսէքտէ, տաղիգատա օն պէշ տէֆա թէնէֆֆիւս էտէրիլ։ Եէտիլիմիլ եէմէքլէրին թէմիլլիլին ֆէվզ էլ՝ատէ տիգաթ էտէրիլ։ Հաթթա սա՛րիլէրին աղզըն-

տան չըգան լօգմայը եէմէքլիքտէն թիթսինիլիլ, լաքին օն եախօտ զիյատէ տէֆալէր սա՛րիլէրին ճիյէրլէրինտէ պօղուլմուչ օլան հալայը քէմալը պիգայտի իլէ թէնէֆֆիւս էտէրիլ։ Սա՛աթլարճա միւտտէթ գափալը պիր օտատա գալապալըզա օթուրարագ սա՛րիլէրին աղզընտան աղարը չըգմըշ հալայը սատէճէ «Հալա պիր աղ աղըր տըր» տէյէրէք թէքրար պէ թէքրար թէնէֆֆիւս էտէրիլ։ Թէնէֆֆիւս իլէ վիւճուտէրիմիլզէ ալընան փիսիլիլէր խուսուսընտա իշթէ պու կիպի զարիպ պիր գայտսըզլըզ կէօսթէրիլիլ, զիրա անլէրի թա՛ամըն եախօտ սուլըն իչինտէքի մուրտարլըզլարը կէօրտիւլիւմիլզ կիպի կէօրէմէյիլզ։ Վէ լաքին սընէթիլիլ իչիւն թէնէֆֆիւս օլուլնան պօղուլզ հալա պօղուլմուչ թա՛ամ եախօտ իչէճէք գատար մուզիլըր տիր։ Թէնէֆֆիւս իլէ հալատան միւլվէլիլիլ իւլ հուլմուլզէ ալըրըզ, հալ պուլ քի ճիյէրիմիլզտէն տախի պուխար իլէ պէրապէր համիլ ի ֆահմի վէ՝ուլզլի զէրրէճէքլէրի տէֆ՝ էտէրիլ։ Տըշարը վէրիլէն իշպու համիլ ի ֆահմի վէ՝ուլզլի զէրրէճէքլէրի հալայը պօղարագ անը թէքրար թէնէֆֆիւս օլուլնմաղա զայրի միւնասիպ պիր հալա կէթիլիլիլէր։

Թէնէֆֆիւսին իշպու իքի տիւրլիւ հասըլաթընտան սօնրաքիսի տիր քի ինսանլարըն սընէթուլ «աֆիլէթինէ էն զիյատէ զարար վէրիլ։ Իշպու մուհիմ հագիլգաթ՝ ալվամը նստսա հէման հէման նստա՛լիւ պիր քէյթիլէթ տիր։ Գափալը օտալարըն հալասընը սընէթէ մուզիլըր հալա կէթիլէն շէյ փէք օ գատար ճիյէրլէրիմիլզտէն աղարըշա տէֆ՝ օլուլմըշ համիլ ի ֆահմի օլմայըզ, անճագ տահա զիյատէ՝ուլզլի զէրրէճէքլէրի տիր։ Ինսանըն աղ ճիյէրլէրինտէն՝ ալէտտէվամ աղարը տէֆ՝ օլուլնան՝ուլզլի զէրրէճէքլէրին իշպու աղընթըսընը պաճատան եօգարը երեքսէլէն թիլթիւն տիւմանընա պէնզէտէպիլիլիլ։ Հալատա ինթիլար էտէն շէյ պիր մատտէ ի զաղիլէ օլմայըզ, իլա հէր աղուլնտըղը շէյէ եափըշըզ գալան հագիլիլ թիւթիւն տիւմանը տըր։ Իմտի աղ ճիյէրլէրտէն՝ ալէտտէվամ համիլ ի ֆահմի, սու վէ իս աղարը չըգար։ Համիլ ի ֆահմի քիւրէ ի հալատա օն պինտէ տէօրթ նիսպէթինտէ պուլուլնըր։ Սօտա սուլըր իմալ էտէն ֆապրիգալարտա հալա պինտէ 130 յէ գատար համիլ ի ֆահմի զաղը իլէ մէշպու՝ օլուր իսէ տէ, հիչ պիր պիհուլուրըղա սէպէպ օլմագ։ Օտալարըմըղտա համիլ ի ֆահմինին նիսպէթի պինտէ ալթըյա եէթիլտիլիլտէ թէնէֆֆիւս իլէ պօղուլմուչ հալա մուլէյիլիլ օլուր, լաքին պուլ նիսպէթ պինտէ Տէ երեքսէլէնճէ, հալա թէ-

համարիլ կիւտազ օլուր : Հալպու ըի 'այնի օտա-
տա խալիս համիզի ֆահմինին նիսպէթի պունըն
օն գաթը պիլէ օլաճազ օլսա , հիչ պիր պիհոզուր-
լըլա սէպէպ օլմազ , վէ եախօտ սըհէթիմիզէ հիսս
օլունուր սուրէթտէ թէ'սիր էթմէզ : Պու քէյֆի-
յէթ իլէ շու նօգթա թէե'րտ օլունուր ըի հավայը
պօզուպ մուզիրը դըլան շէյ ինսանլարըն նէֆէսի
իլէ տըշարըյա թարտ օլունմուշ , ազ մըգտարտա
քի համիզի ֆահմի տէյիլ , անճազ օ եօլտա տը-
շարըյա տէֆ' օլունմըլ 'ուզվի զէրրէճիքէր տիր :
Պունա պինա'էն մէսքէնլէրին թէճտիտ ի հավասը
մէս'էլէսի իզթիզասընճա , համիզ ի ֆահմիյի տէֆ'
ու իզալէյէ մախսուս միւ'էսսիր վասըթալար թաթ-
պիզ ու իսթի'մալ օլունտըգտան պաչգա , 'ալէլիսու-
սուս ինսանըն ազ ճիյէր պաճալարընտան տըշարը
չըգան թիւթիւն տիւմանը տախի թաթհիր օլուն-
մալ տըր : 'Ավամմը նաս հըֆը սըհէնին իշպու
հալաթի գա'իտէսինտէն պիխապէր օլուպ մահգա
պիր գաչ փէնճէրէլէրի աշմաղա օտալարըն հա-
վասընը թէմիզլէմիշ օլտըզլարընը զանն էտէրլէր ,
հալ պու ըի զէնրի զէրրէճիքէրին պիրիքինթի-
լէրինտէն թէշքիլ օլունան իս , եա'նի ինսանլարըն
սըհէթ ու 'աֆիյէթիինն էն պէօլիւք տիւլէնի
օլան ասըլ մուրտարըլզ , օտատա պուլունան էշ-
կանըն — քիլիմ վէ խալիլէրին , մինտէրլէր վէ
գատիֆէլի գանափէլէրին իւզէրիննէվէ սաթիւն փիւ-
րիզլիւ օլան հէր շէյին իւզէրիննէ եափըլըպ գալըր :
Կէրլի թէնէֆֆիւս օլունան հավայա սըհէթէ
մուզիրը պիր խասսիյէթ վէրէն շէյ 'ուզվի զէր-
րէճիքէրին իշպու իսի իսէ տէ , հավանըն ֆէսա-
տընըն տէրէճէսինի միւհթէվի օլտըզ համիզ ի ֆահ-
մինին նիսպէթիննէ կէօրէ էօլշմէք' միւհասիպ սա-
լըլըլա տըր : Զիրա թէնէֆֆիւս իլէ ազգըմըգտան
տըլարը չըգան համիզ ի ֆահմի վէ 'ուզվի զէր-
րէճիքէր' ազ ճիյէրլէրինտէն տա'իմա պիրլիքտէ
տէֆ' օլունուրար , վէ էվվէլէրինն մըգտարընը
պիլմէք սայէսինտէ իքինճիսիննէքինի իսթինթաճ
էտէպիլիրիզ : 'Իլմի քիմիա նօգթա ի նազարընտան
պօզուգ հավատաքի համիզ ի ֆահմինին մըգտարը-
նը էօլշմէքիւք 'ուզվի զէրրէճիքէրին մըգտարընը
էօլշմէքիւքտէն տահա գօլայ տըր : Պինա'էն 'ալէյի
թէնէֆֆիւս իլէ պօզուլմուշ օլան հավա' հավի օլ-
տըլը պինտէ ալթը համիզ ի ֆահմինին մըգտարը տա-
հա զիյատէլէննէ , Զէհիրլէնմէյէ պաշլայօր , տէրիզ :
Էհալի արասընտա հիւքմ սիւրէն տիկէր եան-
լըլ պիր զանն տախի շու տըր ըի համիզ ի ֆահ-
մի հավատան աղըր օլտըզընտան անըն ալթ թա-
պազալարընտա թօփլանըր : Պինա'էն 'ալէյի հավասը
պօզուգ պիր օտանըն էն աշաղըքի գըսմլարը անըն

էն եօգարըք գըսմլարընտաքինտէն տահա մուզիրը
տիր , Պու զանն քիւլիյէն եանլըլ տըր : Ղազի
ճիսմլէր սէյեալէլէրտէն պու խուսուստա ֆարզը
տըրլար : Եաղ սույըն իւզէրիննէ չըգըպ անընլէ
գարըլմազ , զիրա սէյեալ տըր : Ղաքին զազիյաթ
հիչ պիր վէճիլէ պէօլէ տէյիլ տիրլէր : Պիր շիշէյի
էն խաֆիֆ պիր զազ իլէ , էգճիւմլէ միւլվէլիտ
իւլ մա իլէ տօլտուր : Տիկէր պիր շիշէյի էն աղըր
պիր զազ իլէ , էգճիւմլէ համիզ ի ֆահմի իլէ , տօլ-
տուր : Միւլվէլիտ իւլ մայը հավի օլան շիշէյի հա-
միզ ի ֆահմիյի հավի օլանըն իւզէրիննէ չէվիրտիյին
հալտէ , պիր միւտտէթ սօնրա , իշպու իքի շիշէ
միւհթէվիյաթընըն եէքտիկէրի իլէ քիւլիյէն գարըշ-
մըլ օլտուգլարընը պուլուրսըն : Խաֆիֆ միւլվէլիտ
իւլ մա զէրրէլէրի աշաղը էնմիշ աղըր համիզ ի
ֆահմի զէրրէլէրի իշինտէ տաղըլմըլ օլտուգլարը
կիպի , պու սօնրաքիլէր տախի տիկէրինին իշիննէ
տաղըլմըլ տըր : Էօլլէ իսէ պիր օտանըն տէօշէ-
մէսի իւզէրինտէ ույուլմազըլզ հավանըն էն աշաղը
թապազասընտա համիզ ի ֆահմի պիրիքմիշ իտիյի
սէպէպտէն սըհէթէ մուզիր տիր , ֆիքրի եանլըլ
տըր : Ղազի ճիսմլէր , պիրի նէ գատար խաֆիֆ
վէ տիկէրի նէ' գատար աղըր օլուրսա օլուն , եէք-
տիկէրիննէ քեամիլէն գարըլըլար :

Թապի'աթ' հայվանլարըն թէնէֆֆիւսիւ իլէ
պօզուլմուշ հավանըն թէճտիտ վէ թաթհիրի իշիննէ
հէր նէվ' գօլայլըլը վէրի : Աչըգ հավա հայաթը
թապի'ի հայաթ գանուըն տըր : Քիւրէ ի հավանըն
վիւս'աթլարընտա ճիյէրլէրտէն տըշարը չըգմըլ օլան
համիզ ի ֆահմի ինթիշար էտիպ տէրհալ պինլէրճէ
գաթ խաֆիֆլէնի , ինճէլի , վազթ միւրուրը իլէ
նէպալաթաթ իշպու համիզ ի ֆահմի զազընը էմէր , վէ
պու վէճիլէ օ պիր տէվր ի տա'իմի իճրա էտէր : Նէ-
ֆէսին իսի իսէ կիւնէշին , իւզգկեարարըն վէ եաղ-
մուրըն թէ'սիրաթընա գօլայ պիր ալ օլուր : Պուն-
լար ազ վազթտան անը իզալէ էտիպ հավայը թէ-
միլլէլէր :

Ատէմլէրին թապի'ի հայաթտան թէտրիճէն ու-
զազաշարազ գափալը մէսքէնլէրտէ եէրլէշմէյէ
պաշլատըզլարը կիւնտէն պէրի պօզուգ հավանըն
սըհէթէ միւզիրը թէ'սիրաթը գուհուր էթմէյէ
պաշլատըլար , վէ պունտան օտալարըն հավասընը
թէճտիտ էթմէք մէս'էլէ ի մուհիմմէսի մէյտանա
չըգտը : Մա'էթթէ'էսսիւֆ հիչ պիր մէմլէքէթտէ
վէ հիչ պիր ճէմա'աթ թարաֆընտան ինսանըն սըհ-
հէթիննէ պու գատար սըգը սուրէթտէ 'ալազատար
օլան պու մէս'էլէյէլազըմ կէլտիյի գատար տիգզաթ
ու ինթիմա կէօթէրիլմէմիշ տիր , վէ հավանըն
զէհիրլէնմէսի նէթիճէլէրի — աղըլ թաթսըլըլը ,

պաշտպանը, ուշուշուզը, վեհաթիւ պայու-
մագ վեհուիւմ, պիւթիւն միւթեմէտտին ինսան-
լար արասընտա իճրա ի թախրիպաթտա տէվտմ
էտիյօրլար: Վէ լաքին մէսքէնլէրին քեամիլ թէճ-
տիտ ի հաւասընա 'ա'իտ իշպու մէս'էլէյիւն'ալ հալ
էյլէմէլի տիր: Օտալարըն հաւասըն թէճտիտ էտէն
մաքինալար վէ ճիհաղլար էլիէյի պէօյիւնէք պիր
մէպլաղա միւսթաճ տըրլար: Օտալարըն գափու վէ
փէնճէրէլէրին գըլըն աշըգ պրաղմագլըգ քիւլլիլէթի
մըգտարտա օտուն սարֆ ու իսթիհլաքընա, սօ-
վուգ ալմագլըղա վէ սա'իրէյէ պա'իս օլուր: Միւ-
թէմէտտին հայաթըն հալ ու շարթլարը թէմիլ հա-
վա թէտարիքի խուսուսընտա պու կիպի միւլքիւ-
լաթ վէ ուղղունսըղըղլար մէյտանա կէթիւրտիքէ-
րինի գապուլ էթմէքլէ պէրապէր իտտի'ա էտէրիգ
քի 'ուսուսէն գօլայճա էլէ կէլիքէ պիլտիքէրի միւ-
'էսսիր սատէ վասըթալար վար տըր: Իշպու վէ-
սա'իթին թաթպիգ ու իսթի'մալը իլէ ինսանըն սըհ-
հէթ ու 'աթիյէթի հախօտ խասթալըղը իւզէրինտէ
գուվվէթի թէ'սիր իճրա էտէն պու մէս'էլէ միւմ-
քին մէրթէպէ հալ ու ֆասլ օլունա պիլիւր: Պու
պէնտիմտէ էնալիմիգէ հաւանըն թէճտիտ ու թաթ-
հիր ի խուսուսընտա 'իլմին պիր գաշ'ամէլի թէլ-
գինաթ վէ թափսիլէլէրինի 'արգ էթմէյէ չալըշա-
ճաղըմ:

Թէնէֆֆիւսին հասըլաթը խուսուսընտա պա-
լատէ տէնիլէլէրտէն 'այան ու աշիքեար կէօրիւ-
նիւր քի պիր օտանըն հաւասըն թէճտիտ էթմէք
իլիւն հաւանըն քիւթէսինի թէպալիլ էթմէք եա-
նի էսքիսինի տըշարըյա չըգարըպ էէնիսինի իշէ-
րիյէ ալմագ գարուրի օլուղտան պաշգա, գաթ
գաթ տահա մուղիրը օլուպ տա օտանըն տիվար-
լարընա, էլեա վէ թէճէմիւլաթընա իս կիպի եա-
փըլըպ գալան 'ուղվի գէրէճիքէրի տախի թարտ
ու թէպիտ էյլէմէքլէք գարուրի տիր:

ՄՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ԻՆՃԻԼԻ ՖԸՐԳԱԼԱՐ ԳՈՒՎՎԷԹ ՄԻ ԶԱՄՁ ՄԸ
(Յ. Վ. Մարտիան. Լարնաթ)

1.

Պու սիւ'ալ ղայէթ նաղիք պիր սիւ'ալ օլաղը-
նը հիսս էտիյօրըմ: Լաքին պանա կէլիր քի պու
նաղիք վէ ինճէ տիքէնլէրի օլան մէս'էլէյի ատէմ-
ճէսինէ վէ գօրգմայարագ գափրամանըն վագթը
կէլիւլ տիր: Զիրա հէր քէսին պիլտիլի պիր վա-
գը'ա տըր քի, պիր ըսըրղան օթունը պիլէ նէ
գատար գօրգա գօրգա թութարսան, օլ գատար
գիյատէ ֆէնա սափլար: (Հաշա քի պու մէս'էլէյի

ըսըրղան օթունա թէշպիհ էթմիշ օլաղըմ. թէմիլ
հէր միւթէֆէրրի'աթըլէ թաթպիգ օլունամալը
տըր:)

Պու մատտէ չօգտան ֆիքրիմի իշպալ էթմիշ ի-
սէ տէ, անըն հագգրնտա եագմագլըղա իքի շէյտէն
թէշվիգ օլունտըմ. պիրի վեւր. Հ. Մ. Ալէնին «Ին-
ճիլի քիլիսէլէր վէ Միլի քիլիսէլէր միւնասէպէթի»
սէրլէվիալը ղայէթ մուգթէտիր վէ կէնիշ ֆիքրի
պէնտինտէն, տիկէրի էտինպուրկ պէյն էլ միլէ
գօնֆէրանսընըն ըափօրթընտա պու «Իթթիհատ վէ
թէ'ափիւն» ֆիքրինին 'աճա'իպ իգհարը իլէ պէրա-
պէր «Յըրգալար ֆիքր ու մէսլէքին» թէ'քիտ է-
տէնլէրին տէ պուլունմըշ օլաղընը օգուսագտան:
'Աճիգանէ թագտիմէ ճէսարէթ էտէճէյիմիլ էֆ-
քեար իլիւն իսէ' պիլ շախսէն մէս'ուլ օլուպ, նէ
Մ. Ալէն նէ տէ էտինպուրկ Գօնֆէրանսըն մէս'ուլ
թութուլմամալը տըր: Պու խուսուսը տա էվ-
վէճէ թասրիհ էթմէք իսթէտիք:

Հէր քէս գապուլ էտէր քի, իթթիհատ գուլ-
վէթ վէ ինֆիրագ ղա'աֆ տըր: Ճագաթ էյի պի-
լիրիմ քի «Փըրգա ֆիքր ու մէսլէքինին գըյմէթին-
տէն» պանա էտէնլէր պու զըսա գագիյէտէն գանա-
'աթիտալ օլմայաճագլար: Գապուլ էտէրիք քի, ֆըր-
գալար մահգա ֆըրգա խաթըր իլիւն մէյտանա կէլ-
միշ տէյիլ տիրլէր: Հէր հանկը ֆըրգա վալիտէ քիլի-
սէտէն այըրըր իքէն այըրմագ'իլիւն էթթէր գատար
գուլվէթի վէ մա'գուլ օէպէպ, մուհաֆագասընա
մէճպուրիյէթ ի ախլագիյէ հիսս էթտիլի էթթէր
գատար էսաս վէ հագիգաթ կէօրմիւլ, հախօտ
կէօրիւյօր տէյիլ թէսափուր էթմիշ տիր: Պունու
հափմագ իլիւն նիլէ տէֆ'ա չօգ մէշագգաթ, թէ-
'ատտիյաթ վէ միւլքիլաթ տա ըաղի օլմուլ տըր:
Լուտեր էկէր սալթ «Իթթիհատ գուլվէթ» տիր
գագիյէսիլէ իտարէ օլունսա իտի, Փափափիլիլէ
գարչը փրօթէսթօ էթմէյէճէք իտի, Կէրչի Փափա-
նըն ֆէրմանլարընը 'ալէնէն եագար իքէն, այըր
պիր փրօթէսթան ֆըրգասը թէշքիլ էթմէք ֆիքր
ու խայալընտան կէշմէյօր իտի, մա'մաֆիհ օ կիպի
պիր փրօթէսթօնըն ինգըլապ, ինֆիրագ վէ մուհարէ-
պէլէր պիլէ մէյտանա կէթիւրէպիլի իտիլինի տիւլէն-
ճէճէք գատար 'աղը օլմուլ օլմալը: Պու ճիւմէ
իլէ պէրապէր ինճիլին հայաթ տիւսթուրլէրի փայի-
մալ օլմագտա վէ Գրիստոսիլէ շախսի իթթիհատ էէ-
րինէ Փափանըն 'աֆվըգ սէնէտէրի կէշիյօր իտի-
տիլինի կէօրիւնճէ, Զէգար կիպի «Զարը աթտըգ»
տէյիպ մուհարէպէյէ աթըլտը: Պիլմէյիլ պէլէր ա-
նըն 'ալի ըուհընը տօլտուրուպ, իրատէթինի ղապթ
ու իտարէ էտէն հագիգաթ մուհապպէթի օլ գա-
տար շէտիտ իտի քի, «գարը աթմագ» իլիւն պիլէ

վազթը օլմամըն օլապիլիր : Հէր նէ տէ օլսա Լու-
տերին աթարըն «ղար» ինսանձա փէք մուսաթա-
րալը պիր զար իտի : Տիփլօմաթիզ նօզթա ի նա-
ղարտան հաքիմանէ պիր աարմ տէյիլ իտի :

Ֆազաթ էօյլէ մի : Մէս'էլէյէ պիր տէ ախէր
նօզթա ի նաղարտան պագ : Տիւնեատա նէ՞ զէման
րիյաքեարանէ պիր ուզլաշմա անը իճրա էտէն թա-
րաֆլարա վէ տիւնեայա պէօյիւք պէրէքէթլէր կէ-
թիրմիլ տիր : Պիր քիմսէ մա'իշէթ խաթրը իչիւն
եախօտ պաշգա պիր մուճիպ ի շախսի իլէ շէրէֆ ի
ղաթիսինին թէփէլէնտիյինէ պագմայարագ, էհգէր
էսարէթինտէ տէվամ էթմէյէ մէ'զուէ տըր . վէ նէ-
թիճէսինտէ տէ քէնտի հէտէֆ ի էմէլինէ վասըլ օ-
լապիլիր, վէ պուշտա տա ճաքիմլէրին զէմինի
թէվէրրիւս» էտէճէյինէ պիր 'ամէլի իսպաթ կէօր-
տիւյիւնիւ զանն էտէպիլիր . Լաքին զէմինի մագ-
սէտլէրինէ վիւսուլ իչիւն 'իզգէթ ի նէֆսինին թէ-
փէլէնմէսինէ միւսա'ատէ էտէն քիմսէտէ տիւնեա-
տա նէ՞ գատար պէօյիւքլիւք կէօրէպիլիր : Լու-
տերտէ պուշ նէվ՝ զա'աֆ օլմատըգտան մա'տա , հա-
գիգաթ իչիւն միւճտհէտէ էթմէք անըն մուհարիպ
թապի'աթընա փէք տէ մուվաֆըզ պիր իշ իտի
տէյիւ կէօրիւնիւյօր :

Ֆազաթ Լուտերին մէսլէքինի թէպիլէյէ գալ-
զըշմագ պիլէ անըն տէօրթ 'ասըրըզ պիր միւտ-
տէթին թէճրիպէսի նուրընտա ֆազլա պիր զահ-
մէթ տիր : Եէթմիշ մէգալէլէրինի քիլիսէլէրին գա-
փուսընա էլի իլէ մըխլայան զահրէմանըն մէսլէյի
միւսթագիմանէ վէ շէճի'անէ օլտըղը գատար տա
հաքիմանէ օլմասա իտի , նէթիճէսի պու կիւնիւն
մէտէնի տիւնեատընը իսթի'ապ էթմիշ օլան պիր
ինճիլի քիլիսէ օլմայաճագ իտի : Ֆազաթ պիզ ի-
նանըրըզ քի պու մուզաֆֆէրիյէթին սէպէպի թէ-
շէպիւսիւն խարիզ իւլ 'ատէ ճիւր'աթընտան զի-
յատէ տա'վանըն հագգ օլմասընտա իտի : «Խապֆ
էթմէ , էյ քիւշիւք սիւրիւնին միւ'էլիֆի մէյտան
ը մուհարրէպէտէ տիւշաիւ , ամմա ճքիւշիւք սիւ-
րիւ» իլէրի կիլթաի , պէօյիւտիւ , գուվվէթլէնտի
Պու մուզաֆֆէրէյէթի ինսան էտէն իսէ նէ Կուս-
թալօս Ատօլֆօսըն զըլըճը նէ՞ տէ Ալման պէյլէրին
ճինուտարը տէյիլ իտի . Ինճիլին հայաթը իտի :
Իմտի սիւ'ալ էտէրիզ , Պու կիւնիւն Ինճիլի ֆըր-
գալարընը մէյտանա կէթիրմիշ օլան , վէ անլէրին
էսասի շէյլէրտէ միւթթէֆիզ իքէն այրը այրը ի-
սիմլէր վէ մուլթէլիֆ իտարէլէր ալթընտա եաշա-
մալարընը զարուրի զըլան հա'նիլը պէօյիւք էսաս
օլմուշ տըր : Անլէրի թէֆրիզ էտէն ֆարգլար , օլ-

սուէն թա'լիմի , օլսուէն իտարի նէ գատար 'ա-
զիմ , վէ անլէրին միւնթիճ օլաճաղը մէս'էլէլէր
նէ գատար տա հայաթի օլսա , էլէէվմ մէվճուտ օ-
լուպ սայըսը հէման հէման լէգէոն օլաճագ գա-
տար պէօյիւմիւշ օլան Ինճիլի ֆըրգալարըն հիշ
պիրի Լուտէրին գալպինի իշ'ալ էթմիշ օլան 'ա-
զիմ հայաթի էսասլար գուվվէթի վէ մէճպուրի-
յէթի իլէ մէյտանա կէլմիշ տէյիլ տիր , տէսէք եա-
նըմըն օլմուրմըլըզ : Շարաթական շարաթընտա ,
Մկրտական վաֆթիզիւնտէ , երիցալան սաղմոսլա-
րընտա վէ ժողովական տա ժողովարընտա միւ-
տաֆա'ա էտէճէք պէօյիւք հայաթի մէս'էլէլէր կէօ-
րէպիլիր , Լաքին պուշլարըն հիշ պիրի «Սէն , էյ
փէտէր պէնտէ վէ պէն սէնտէ պիր օլտըղը մի-
սիլու , անլէր տախի պիզտէ պիր օլալար» տէյիւ
տու'ա էտէնին գալպինտէ պէօյիւք մէս'էլէ օլա-
մագ :

Մէս'էլէյէ պիր տէ թէճրիպէ նօզթա ի նաղա-
րընտան պագալըմ : Ինճիլի քիլիսէլէրին թէճրի-
պէ ի զաթիյէսի պու պապտէ նէ՞ էօյրէտիյօր : Հէր
շէյի հալ ու ֆապ էտէն Զէմանըն , օլ պէօյիւք
հաքիմին պու խուսուստա սիճիլի նէ՞ օլմուշ տըր :
Ֆըրգալար օլմագսա մը քիլիսէ տահա գուվվէթլի
օլուր իտի , եօզ իսէ շու հալտէ՞ մի , սիւ'ալ էթմէք ,
պէլքի վէրիլէճէք ճէվապ փէք մու'այլէն օլամագ ,
չիւնքի պու հալարտան պիրի թէճրիպէ օլուշմըն
օլ պիրի իսէ պէլքի օ գատար սընանմամըն տըր ,
եախօտ պու 'ատէմի միւսալաթ օլամագսա պիլէ ,
մէս'էլէյէ թէ՞ սիր էտէճէք պաշգա 'ամիլլէր օլա-
պիլիր : Լաքին 'աճէպա շու սօն 10-15 սէնէ զար-
ֆընտա ֆըրգալար արասընտա քէնտիլիյինտէն օ-
լարագ եէքտիկէրէ տօղրու եաղալաճաղըղըն , վէ
հաթթա պաղլարընը պիրլէշտիրմէյէ գալզըշմագ-
լըղըն մա'նասը նէ՞ տիր . պուշլար նէյէ՞ տէլալէթ
էտիր : Ֆըրգա պաղլարընը կէվլէմէսինէ տէյիլ
մի , վէ պու ֆըրգա պէնտլէրինին զա'իֆլէշմէ-
սի վէ Դիստոստա գաթէն պաթընէն պիր օլան
աղալարըն խարիճէն տէ տահա գալի պիր իթթի-
հատ իլէ րապթ օլուշմաղա տօղրու օլան մէյիլ
ֆէնայա՞ մը , եօգսա էյիյէ՞ մի իշարէթ տիր : Պէլքի
պու սօն սիւ'ալա վէրիլէճէք ճէվապ ախէր պիր
սիւ'ալըն ճէվապընա վապէսթէ տիր : Ֆըրգալարը
ախիւրէն պիրպիրինէ եաղըն կէվլէյէ թէշվիզ էտէն
էսպապը մուճիպէ նէ՞ տիր : Էկէր պու հալ իքի
տա'վաճըլարըն հէր պիրինէ «Գուզոււմ , սէն տէ
հագգըսըն , ամմա պուշնը օլպիրինէ տէմէ» տէյիւ
արա կէօրմէյէ շալըշան պիրինին թէֆրիզ ու թէմ-
եիզէ օլան 'աճըր կիպի պիր 'աճըտան մէյտանա

կէլիյօր իսէ ֆէնա . լաքին էկէր էօյլէ օլմայրպ, ատէմէրին Յիսուսըն հայաթընտա իլահի հայաթըն շէրիքէրի օլտըղընը զիյատէ թէհագգիւն էթմէլէրի էֆքեար վէ դանըլ ֆարգընըն իլահի մահէմէտէ հիսապա գօնմայաճաղընը, ֆըրգալարը թէֆրիգ է-տէն ֆարգալարըն էսասի վէ Մէլէքիւթ Ուլլահըն թէհագգըսը վէ տիւնեանըն միւ՞մինլէրտէ տահա տէրին վէ հագիգի պիր պիրիք կէօրմէլէրի խաթըր իչիւն վազ կէչիլմէյէճէք ֆարգալար օլմատըղընը ան-լամաղա պաշլամըլ օլմալարը նէթիճէսի իսէ, պու-նա քիմ եագլաշմագտա օլան պիր «մուխաթարա» նագարըլա պագաճագ :

Պու «իթթիհատ վէ թէ՛ափիւն» քի անճագ վէ անճագ ֆարգալարըն գա՛իլ օլմաղա պաշլամըլ օլմա-սըլէ միւմքին տիր, չօլ ձթէֆրիգ ու թէմեիգէ 'աճգտա՞ն մը, թէֆրիգ ու թէմեիգէ իսթէքսիլիք տէն մի, եօգսա թէֆրիգ ու թէմեիգէ էտէճէք չօգ չէյ օլմատըղընը կէօրմէլէքտէ՞ն մի» մէյտանա կէլի-յօր : Պիզէ կէլիւր քի, սօնրաքի սէպէպտէն : Իւչ սէնէ գատար էվվէլ Դիլվէնտտէ թէճէմմիւ՛ : էտէն Ամէրիգան Պօրտ վէ Նէյընէլ էսօսօիէյըն գօն-ֆէրանսընտա Ժողովական ֆըրգալարընըն իթթի-հատը մէսէլէսի (քի Նէյընէլ էսօսօիէյընըն իւչ սէնէ էվվէլքի թէճէմմիւ՛ինտէն մապա՛տ իտի .) փէք ճալիպ վէ կէրմիյէթիլ միւղաքէրէլէրէ պա՛իս օլ-տու : Օլ թասմիմ օլունան իթթիհատ թէ՛խիր օ-լունտու : Սէպէպ . էքսէրիյէթ իսթէ՛մէտիյի իչիւն մի : Խայըր . պէնիմ անլատըղըմա կէօրէ, սատէճէ իթթիհատըն 'ալէյհիտէ քիւչիւք պիր 'օլնսուընըն հուգուընըն հիսս օլունմասը երւզիւնտէն : Մա-տամ քի մէսէլէ իթթիհատ մէսէլէսի իտի, պու չէյ իթթիֆագը քեամիլ իլէ միւմքին իտի, վէ պու օլմատըղը անլաշլաղը կիպի, լէյհիտէ օլան-լար ֆէտաքեարանէ պու տէֆալըգ տախի թէ՛խիր օլունմասընա ըագի օլտուլար : 'Աճէպա պու թաս-միմ օլունան իթթիհատ 10-15 սէնէ իչինտէ նէ-թիճէլէնէճէյինի մէ՛մուլ էթմէք լիւզուճընտան զի-յատէ նիքպինիք թալէպ էտէ՛ր մի :

ՄԻԻՍԻՖ ՕՂԼԸՆ ՄԻԻՖԱՐԱԳԱԹԸ

(Վեր. Յ. Գ. Պէլլէլէան, 'Այնթապ)

2.

2. Պիզիմ քէնտիմիլ իչիւն եափաղըմըգ փը-լանլար տէյիլ, Ալլահըն պիզիմ իչիւն եափաղըգ փլանլար պիզիմ իչիւն էն էյիսի տիր : Միւսրիֆ օ-ղուլ քէնտինիքինի փէտէրինիքինէ թէրճիս էթտի :

չիւնքի քեաֆի մըգտար 'աղլ ու տիրայէթէ քէն-տինի մալիք պիլտի : Լաքին եանըլաը, զիրա քէն-տիսի ճահիլ, փէտէրի իսէ 'աղիլ իտի, քէնտիսի թէճրիպէսիլ, օ իսէ միւճէրրէպ պիրի իտի . «Պէ-նիմ խայըրմը պէն տահա էյի պիլիլիմ» տէտի : Հալ պու քի փէտէրի գատար պիլմէլ իտի : Ալլահ իլէ օլան 'ալագամըգտա հագիգաթ թամմ պէօյլէ տէ-յիլ մի : Պիզիմ իչիւն էն էյի թէրթիպի եափապի-լիրիլ տէրիլ, լաքին հագիգաթըն էն էյիսինի պի-լէն Ալլահ տըր : Պիզ քէնտի խայըրմըգ էն էյի վի-գայէ էտէրիլ տէյիլ տիւչիւնիւրիւլ, հալ պու քի ինսանըն էն էյի խայըրըն էն էյի պիլէն Խալիգի տիր : Էկէր միւսրիֆ օղուլ փէտէրինիք քէնտի հագգընտա օլան թէրթիպէրինէ ըագի օլսա իտի, նասիպի նէ միւնաֆըզլար վէ նէ տէ տօնուղար ի-լէ օլաճագ իտի : Էկէր Սողոմոն մու՛ախսարէն քէնտի թէտպիլէրինէ թէսիմ օլմասա իտի, 'իզլ ու շէրէֆի չիմտի պու գատար լէքէտար օլմա-յաճագ իտի : Էկէր Բոքովամ քէնտի կիպի թէճրի-պէսիլ վէ նէֆափէրէսթ կէնճէրէ միւրաճա՛սթ էթմէսէ իտի Դաւիթին թախթը նի՛չիւն իքիլէ թագսիմ օլունաճագ իտի : Էկէր միլլէթփէրվէրիք իտ-տի՛սը իլէ միւֆթէխիր Կուսակցապանլարմըգ համագաթլէ տօլու թէրթիպէրինէ ի՛թիմատ էթ-մէյիպ, «Միլլէթլէրի էնտիրիպ գալտըրան» (Մէզ. 75. 6. 7) Ալլահ իլէ իչիւնէր իտի, 'աճէպա սէֆիլ միլլէթիմիլէ թագմին գապուլ էթմէլ պու գատար աղըր եարալար աշաճագալմը մը իտի : Եօգ, տօս-թու՛մ, պիզիմ քէնտիմիլ իչիւն եափաղըմըգ փը-լանլար պիզիմ իչիւն էն էյիսի տէյիլ տիր . անճագ 'Ալիմի Մուլթագըն եափաղալար պիզիմ իչիւն էն ա՛լասը տըր : Պագ էմա. 3. 6. 16. 3 :

3. Տին ու տիյանէթին վիզայէսի օլմատըգճա, ատէմ 'էօմրիւն թէճրիպէլէրինէ վէ կիւնանըն հիւ-ճուլմէրինէ գարըն գօյամալ : Նի՛չիւն միւսրիֆ օ-ղուլ տիւչտիւ . չիւնքի անըն իչիւն նէ տու՛ա վէ նէ տէ Ալլահ վար իտի : Օ՛ պուլար օլմագըղըն գա՛իմ օլմաղըղը արատը : Պու կիւն տախի փէք չօգ կէնճէրին թէսալվուր վէ դանըլ հէման պու տէյիլ մի : Անլէր տէ Ալլահըն, ֆիթապըլ վէ տու՛ասըլ գա՛իմ օլմագ վէ ֆէլահ պուլմագ էմէ-լինտէ տիրլէր : Լաքին գապիլ մի : Ինսան եօգար-տան օլան պիր էլ անը թուլթմատըգճա տիւչմէ-մէք էտէմէլ, վէ նէ տէ 'ալի օլան պիր գուվէթ անը գուչաթմագսա, 'էօմրիւն թէճրիպէլէրինէ մուգալմէթ էտէպիլիլ : Տօսթու՛մ, սէն պանա

կէօսթէրէպիլի՛ր մի սին պիր կէնճ քի տու՛աւըզ , քիթապարզ վէ Ալլահըզ օլարազ , կէնճիլին հէփ թէճրիպէլէրինէ մուզապէմէթ պիրլէ , նէֆսին պու 'էօմրտէ լէքէսիզ հըֆզ էթմիշ օլսուն , կէօսթէրէ պիլի՛ր մի սին էօյլէլէր քի հազիգաթ վէ սալահա , 'ատալէթ վէ գուսսիլէթէ թապի՛ օլմազարզըն 'էօմրտէ պէրսօրտար օլմուշ օլսուն , Լաքին պէն սանա պիլիլէրինի կէօսթէրէպիլիլիլիմ : Ալլահ գօրգուսու վէ մուհապպէթի սայէսինտէ ֆէսատա վէ ֆըսգա զալէպէ էթմիշլէր տիր : Կէօսթէրէ պիլիլիլիմ էօյլէ կէնճլէր քի , Պետափրէսին խանէսինտէ Յոսէփ կիպի լէքէսիզ , վէ ֆէսատալէ մէժու չէրլէրտէ կէնճ Բարսեղ վէ Նազիհանը Գրիգօր կիպի գուսուրսըզ 'էօմրէ մալիք օլմուշլար տրր : Խա՛յր , Տօթթու՛մ . ալտանմա . սէն պու 'էօմրտէ Շէլթանն տէսիսէլէրինէ դարըզ գօյմազ վէ անըն զըզըն օզլարընը սէօնտիլումէք իսթէրսէն , հէր հալտէ Բապպ իլէ վէ Անըն գուսսիլէթինն գուզվէթիլէ գուշանմալըսըն . Եփես . 6 . 16-18 :

4. Ինսանըն սէլամէթ վէ սա'ատէթի 'ալի օլան նուֆուզա վէ գաւանիյն ու նիզամա 'իսեանլէ տէյիլ , իլլա իթա'աթլէ թէ'մին էտիլիր : Չօզլարըն զանըզ վէ թէսավուրը պու քի , ատէմին հազիգի սա'ատէթի հուրրիլէթինէ , հուրրիլէթի իսէ' հէր նէվ' նիզամաթտան 'արի վէ պէրի օլմասընա մէնուլ տըր . «Զիրա զապթ օլունմըշ արգուլար տէյիլ սէրպէսթ պրազըլմըշ սէվտալար տըր քի սիւրուր , թահտիտ էտիլմիշ իրատէթլէր տէյիլ , աղատ պրազըլմըշ իրատէթլէր տիր քի սէֆատան տէմ վուրուրլար» տէրլէր : Նիշէլէր մէշուլթիլէթի քէյֆինէ կէօրէ քէս , տօղրա վէ հուրրիլէթի իսթէտիլին կիպի աթ վէ թուլթ զանն էտէրլէր : Պէօյլէ՛ մի : Աթ կէմսիզ , կէմի տիւմէնսիզ վէ էհալի հիւքիւմէթմի՛զ մի տահա էմին վէ տահա մուլթու օլուր . էօյլէ իսէ նի՛չիւն Անարչիսթլէրտէն խավֆ էտէրիզ , նի՛չիւն զանըլ ինգըլապլար պիլիլ տիթրէտիր , վէ նի՛չիւն զըթալ պիլիլ տէհէթ վէրիր : Զիւնքի պու կիպի կիւնլէր վէ հալլէր 'ալի նուֆուզըն րէֆ' էտիլտիլ վէ նիզամ ու ինթիզամըն փայիմալ օլտըղը կիւնլէր տիր : Գաթըր զանթարմալը կէմ օլմազսա , սան եազալալըլը մը : Կէմի տիւմէնսիզ իսէ զարգ օլմագտան սալիմ օլուր մը : Պիր ֆամիլեանըն սէլամէթի վալիտէյնէ օլան իթա'աթա վէ պիր տիյալըն խայրը անըն հիւքիւմէթինն զաւանին ու նիզամաթըն օլան րի'այէթէ մէրպուլ տըր : 'Այնի եօլտա հէր հանլը ֆէրտ վէ գաւմըն կէրէք զէմանի վէ կէրէք էպէտի խայր ու սէլամէթի իլահի էվամիլը վէ էսասլարա իթա'աթը վէ թէսիլիլէթիլէ թէ'մին էտիլէճէք տիր : Տիւնեանըն էմիլիլէթ ու

սէլամէթի թէրէֆֆիլ' վէ թէրագըսը տինսիլիքլէ վէ նի՛չիլիսթիլէլէ տէյիլ , իլլա էպէտի օլան Զաթըն էպէտի դա'իտէլէրինէ րի'այէթ վէ իթա'աթլէ թէրվիճ էտիլիր : Միւսրիֆ օլուրըն փէտէրինն նուֆուզ վէ թէ'սիլինէ 'իսեանլէ կիրիֆթար օլմուշ իտիլի սէֆալէթ պունա եէկեանէ չահիտ տիր : Մէզ . 37 :

ՍՕՆ

'ԱՅՆԹԱՊ ԳԼԶԼԱՐ ՄԵՏՐԵՍԵՍԻՆԻՆ

50 ՍԵՆԵԼԻՔ ՅԱՐԻՆԻ

(Օր . Ֆըր . Ա . Պէշէն 'Այնու)

3.

Գըզլար մէթէպիլին տահա փարլազ վէ տահա իւմիտիլ պիր էյամը Միսս Փիյրսին 30 սէնէլիք րիյասէթի միւտտէթի օլմուշ տըր : Միսս Փիյրս խանէտան պիր ֆամիլեատան օլուլ 'ալի տէրէճէտէն թա'լիմ ալմըշ ֆազիլէ վէ էհիլիլէքսա պիր խաթուն իտի : Իտարէտէ էհիլիլէթի քէսքին զալէմի վէ սուրէնտիշ ֆիքրի քէնտինի սուհուլէթլէ պիր գօլէճ րիյասէթինտէ պուլունտըրա պիլիլ իտի : Պիր ազ թիթիզ մէշրէպ օլմասընտան մէյտանա կէլէն հիտտէթի տալի թալէպէնին հիւրմէթ վէ իթա'աթընը մուճիպ օլուր իտի : Միսս Փիյրսին զըզլարըն 'ըֆֆէթինէ էթմիշ օլտըղը տիգաթ հազընտա սէօյլէմէյի ֆազլա 'ատտ էտէր իզ , Միսս Փիյրսի պիր մու'ալլիմէ վէ րէ'իսէ հալինտէ թանըմագտան իսէ պէլքի նիշէլէրէ միւմալիլէյայը պիր վալիտէ հալինտէ թանըմագ տահա խօշ կէլիլի Շա'կիրալէրէ չախսի իշթիրաք վէ մու'ալլէնէթտէ պուլունուր , վէ նէզաքէթ վէ էլպիսէ խուսուսլարընտա անլէրէ պիր վալիտէտէն զիյատէ նիւմունէ օլուր իտի : Ղարիպ տէյիլ տիր քի օլ վագըթ չա'կիրալէրի «Միսս Փիյրսին զըզլարըն» նամը իլէ եատ օլունուրլար իտի : Ենըլի վէ խուսուսա զարիպ զըզլար իլէ օլան 'ալագասընը զէմանըն գաթ' էտէմէսի , վէ հաթթա պու կիւն ֆիքր վէ ճէսէտէ իշտէն սուր օլտըղը պիր էյամտա պիլէ պիւթիւն ֆիքրինին 'Այնթապտա օլմասը պու մէթէպէ տօղրու չէտիտ մուհապպէթինին 'ալամէթ վէ իսպաթը տըր : Հալա պու կիւնէ գատար չօզլարա մու'ամա օլան պիր խուսուս կէօղ աղըսընա միւպլէլա օլմասը պէհանէսիլլէ քէնտի րիզասը խիլաֆընտա Ամէրիգայա իրսալ օլունմասը օլմուշ տըր : Պիզլաթ Միսս Փիյրսին աղընըն իզրարընա կէօրէ , սօն սէնէլէրինի պուրատա կէչիլմէսի եիւք օլմամագ իլզրէ , վէ մէզարընըն մէտրէսէմիզ տէրունինտէ պուլունմասը քէնտինն էն պէօյլէք արգուսը իտի : Միւմալիլէյանըն պու

իւմիտիւնն պօշա չըգմասը քէնտի իչիւն 'աղիմ քէտէրի մուծիպ օլմուշ տըր :

1885տէ Գայաճըգտա օլան մէքթէպ սաթըլա-րազ , շէհրին խարիճինտէ , թէփէ պաշընտա , խաս-թախանէնին դարպ ճիհէթինտէ տահա մուսթա-զամ վէ միւքէմէլ պիր պինանըն ինչասը մէքթէպ իչիւն էգհէրճիհէթ պիր թէգատտիւմ վասըթասը օլմուշ տըր : Հալա պու կիւն պինայը մէքթիւրիւն «Միսս Փիյրսին մէքթէպին» նամըլէ միւսէմմա օլ-մասը 30 սէնէ գատար միւ"էսսէսէ ի մէքթիւրէտէ չալըմըշ օլմասընը , վէ մատտի ճիհէթտէն տախի պիր մըգտար եարտըմը օլտըղընը գըմնէն թէֆհիմ էտէր : Մէքթէպին վազըթ իլէ թէգատտիւմ էտէ-պիւմէսի սէվինէճէք խուսուսաթտան օլմուշ տըր : Միսս Կրահամ 1886-1891էտէք Միսս Փիյրսին սա-տըգ մու'ալինէլէրինտէն օլուպ , մուսիգի տէրսի-նին պիտայէթի միւմաիլէյանըն էյամընտա օլմուշ տըր : Պիր գաշ սէնէ էվվէլէ գատար փրօկրամտա եէրի աշըգ գալան պու տա'իրէնին չիմտի գափա-տըլմասը , վէ էմր ի թա'լիմտէ մուգթէտիր պիր մու'ալիմէնին իսթիստամը մէքթէպ իչիւն սէվի-նէճէք պիր խուսուս օլմուշ տըր : Պու վէսիլէ իլէ մէքթէպին քիլիսէ իչինտէ տախի ճիւզ'ի օլուսն , հիսսէսի օլմասը թալիպաթը տահա զիյատէ թէշվի-գէ մէտար օլմուշ տըր : 1894-1904 ըրյասէթ խըտ-մէթինի Միսս Պարմըն տէր'իւհտէ էտէրէք թարիս , նօթա , րէսմ , վէ ճիմնասթիք տա'իրէլէրինի ի-լէրի կէօթիւրտիւ : Մէքթէպին թա'լիմ մէտարը-նըն թէ'ալիսի վէ բուհանի քիւրէի հավասընըն թէվէսսիւրիւ պու միւտտէթտէ բուհիւմա օլմաղա պաշլամըշ տըր :

Միսս Իգապէլ Թրօպրիճին (չիմտի Միսիս Մէրիլ) 6-7 սէնէլիք խըտմէթինին պէօյիւք նէթիճէլէրինի ունուտամայըղ : Մումաիլէյա 'ալիտէրէճէտէն թա'-լիմ գապուլ էթմիշ օլուպ հիւսն ի իտարէսի վէ գալէմինին գուվվէթի միւթէվէֆֆա փէտէրի Մր. Թրօպրիճի անտըրըյօր իտի : Միսս Թրօպրիճին Մր. Մէրիլ իլէ թէ'էհիլիլ թարաֆէյն իչիւն պէօյիւք պիր պախթ օլտու իսէ տէ , մէքթէպ իչիւն պէօ-յիւք զայ'աթըն մէյտան կէլմէսինի մուծիպ օլտու : Սօն պիր գաշ սէնէլէր զարֆընտա մէքթէպին մէք-թէպ ի մու'ալիմաթ նօգթա ի նազարընտան թէգատ-տիւմինտէ Միսս Պէյք վէ Միսս Նօրթընըն 'աղիմ հիսսէսի օլմուշ տըր : Նիզամի խօճալըգ տէրսիլէրի մէքթէպին փրօղրամընտա անճազ պիր գաշ սէնէ-տէն պէրու կէօրիւնմէքտէ տիր : Լիսան տէրսիլ-րինին օլտու գըսմէն ուսուլը ճէտիտ իւզըն թէտ-րիսի միւսմիր նէթիճէլէր հասըլ էթմիշ տիր : Պալ էսքի փէթէքտէն եէնիլիյօր իսէ տէ , սօղուգ սու-

յըն թաղէ պարտագտան իչիլտիյինի ունութմայա-լըմ : Պիր մէքթէպտէ թաղէ ֆիքը , թաղէ գուվ-վէթ պէօյիւք իչ կէօրիւր : Պու մէքթէպ իչիւն Միսս Փրօպրիճըն թէքիֆլէրինտէն պիրի չիմտէն սօն-րա , «Սյնթապ գըղլար Մէքթէպ ի մու'ալիմաթըն թը» նամը թանթընտա պիր մէքթէպ ի մու'ալիմա-աշըլմասը օլմուշ տըր : Միւմաիլէյա 'Այնթապ վէ Թարսուս օլանլար գօլէճինէ տախի պու եօլտա պիր թալսիյէտէ պուլուսնմըշ տըր :

Պէլքի պա'զըլար մէքթէպին իլք խօճալարընըն քիմէր օլտըղընը պիւմէք իսթէրլէր : Պու խօճա-լար չօգճա Մ. Թ. գօլէճի մէ'գուսլարընտան օլուպ աթիտէքիլէր տիր , Նաթըգ խօճա , Նազար էֆ. Գիւրքէն , Յակոբ էֆ. Պէրէճիքլէն , Տէվլէթ էֆ. Փօլատէն , Զօրաբարէլ էֆ. Տօնաթօսէն , վէ Պատ. Մարտիրոս Իգնատիոսէն , Մէքթէպի-միգ մէ'գուսլարընտան Մարիամ Առաքելէն 13 , Վարդէնի Մարիամ 25 , Շուշան Պօղոսէն 12 սէ-նէ , վէ պիր գաշ սէնէլէր տախի Լուսիա Ստե-փանէան սատաղաթլէ իչլէմիշ տիրլէր : Լաքին վա-զըթ միւրուրըն Մար'աշ , իմարփուս վէ Սթանպօլ գօլէճիլէրինտէ թէ'ալիլիւմ իչիւն մէ'գուսլէլէր վէրի-միշ ֆուրսաթ տահա էհիլէթլի խօճալար թէտա-րիքինի մուծիպ օլմուշ տըր : Պու մէքթէպին թէ-րագգըսընա պատի օլան պէօյիւք պիր խուսուս տախի անըն մու'ալիմուսընըն օլտըգճա ուզուսն պիր միւտտէթ քէնտի մէվգիլէրինի հրֆօ էլլէմէլէրի օլ-մուշ տըր : Գեաշքի անլէրէ թէնէֆֆիւս վէ թա-սիլ ի մա'լիլմաթ իչիւն տահա սըգ սըգ ֆուրսաթ-լար վէրիլսէ , մէքթէպ իչիւն զայ'աթտան զիյատէ գազանճ օլաճաղընա էմինիլ :

'Այնթապ գըղլար մէքթէպինին մայիլէճէ գա-րանլըգ կիւնլէրի աղ օլմամըշ տըր , 1889 Դեկտէ վէ 1906ըն Փետր.ընտա նակեհա գուսուր էտէն եանղընլար հէր ճէհտ ու զայրէթէ բաղմէն պինա-նըն եէր իլէ եէքսան օլմասընը մուծիպ օլմուշ տըր : Պիրինճի վազը'ատա եէնի պինանըն ինչասընա գա-տար մէքթէպ Մարտին էյթամիսանէսինտէ , իքին-ճի վազը'ա ախըրընտա իսէ Փրօթէսթանթ էյթամ-խանէսինտէ տէվամ էթմիշ տիր : Միւտտէթ ի գա-սիրէ զարֆսնտա մէքթէպին տօսթլարընըն սայ ու զայրէթլէրի սայէսինտէ էվվէլէրինտէն տահա միւ-քէմէլ պինալար մէյտան կէլմիշ տիր : Շիմտի-քի պինամըգ տախի էմէյի ուճուզ վէ մէպտէ վէ մազսէտի խըտմէթ օլան ֆաղիլէթլու Պատ. Սէն-տըրսըն գանը պէտէլի օլտըղընը հիչ ունուտամա-յըղ : 'Աճէպա միւնասիլ տէյիլ մի քի պու պի-նատա պու գատար էմէյի պուլուսնան , վէ էնճալ պու ուղուրա ֆէտա օլան պու զաթը միւսթէրէ-մին զիքը ի ճէմիլինի իխթար վէ իպպա էտէն պիլ-էսէր պու մէքթէպտէ պուլուսնան :

ՅՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Գարիպէն իճրա էտիլէճէք օլան պէօյիւք մա-
նօլրալարտա հազրր պուլունմադ իւզրէ չէհրիմիզէ
կէլմիշ օլան միւշիթ Ծօնտէր Կօլց փաշա փաղար
էրթէսի կիւնիւ հուզուրը շահանէյէ գապուլ պու-
լուրըմասը միւնասէպէթլէ իմիէրաթօր Վիլհէլմին
սէլամընը Զաթը հաղրէթ ի չէհրիյարիյէ 'արգ ու
թէպլիդ էլէմիշ վէ պու խուսուս մահգուզիյէթ ի
շահանէյի մուճիպ օլմուշ տըր : — Կէչէն ձիւմ'ա
կիւնիւ գօլէրատան 2 միւսապ 1 վէֆաթ, ձիւմ'ա
էրթէսի կիւնիւ 4 միւսապ, 4 վէֆաթ, Փաղար
կիւնիւ 5 միւսապ, 4 վէֆաթ, Փաղար էրթէսի 6
միւսապ, 3 վէֆաթ, Սալը կիւնիւ 2 վէֆաթ 1
միւսապ օլմուշ տըր : Մէճմու' վուզուլ'աթ 68 օ-
լուպ պուշլարըն 36սը վէֆաթ էթմիշ տիր : —
Թրապլոնտա Սեպտ. 29տա 20 միւսապ, 30տա 7
միւսապ 1 վէֆաթ, Հոկտ. 1տէ 20 միւսապ 10
վէֆաթ օլմուշ տըր : Հոկ. 2տէ 15 միւսապ ճէ-
ման 12 վէֆաթ, Հոկ. 3տէ 12 միւսապ 7 վէ-
ֆիյաթ, 4տէ 7 միւսապ, 6 վէֆաթ օլմուշ տըր : Էր-
զրուտա գօլէրատան կիւնտէ 1—2 քիշի թութու-
լուպ պա'զէն 1 2 վէֆաթ օլմադտա տըր : Պի'աքս
Զօնկուլտագտա պիրիքի քիշի գօլէրայա թութու-
տըղընտան, Զօնկուլտագ միւվարիտաթընա գարըն
գարանթինա վազ' օլունմըշ տըր : — Հէքիմէր պու-
լուսուստա եէնիլիպ եէնիլմէյէճէք թա'ամլարըն
աթիտէքի ֆիրիսթինի նէշը էտիյօրլար . եէնիլմէճէք
թա'ամլար . 'Ալէլ 'ուսուս' պօլ լիմօն սըզըմըշ փի-
րինճ վէ շա'րիյէ չօրպալարը : Էդիք պիր սուրէթտէ
փիլիլիմիշ լափա, մաղաքնա, վէ փիլալ, Հազմը
գօլայ օլմադ իւզրէ սուլը փիլմիշ էթ եէմէքլէրի :
Փաթաթէս, պէօյիլմէճէ, գուրու պէզէլեա, նօ-
խուտ . Գօմփօսթօլար, րէչէլ, գաշնամըշ խօշապ-
լար : Եէնիլմէսի իճապ էթմէյէն մատտէլէր շուշ-
լար տըր . Փաթլիճան, տօմաթէս, խըյար, թուրփ,
էպէկիլմէճի, վէ 'ալէլ'ուսուս' չիյ սալաթալար,
գափուն, գարփուզ, ինճիր, եէչիլ գօրուզ խօ-
շապլարը, գուրու ֆասուլիա, պայաթ եուսուր-
թա, փաստըրմա, սուճուզ, միտիա, իսթիրիտիա,
խալեար, պալըզ եուսուրթասը, ֆուշը սարտալեա-
սը, թուրըն, սօղան սալաթասը, չիրա վէ պուշլարա
միւմասիլ մի'տէյի պօղաճազ մատտէլէր : — Հափրան-
տաքի Գօլ օրտու գօմանտանըղընտան Հարպիյէ նա-
զարէ թինէ չէքիլէն թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի,
«Թա'մ մու'ալեյն գէմանտէ Սիւվէյտէ գասապասը
էհալիսի սիւաշլարըն ճէպիւնաէլէրինի թէշըլը գը-
լընմըշ օլան գօմիսիօնը մախսուսլարընա կէթիլիպ
թէսլիմ էթմէյէ պաշլատըղլարը վէ ճիվար գասա-

պա վէ գարիլէլէրտէ սիւաշլար թօփլանմագտա օլ-
տըղը մա'րուզ տըր :» Տահա սօնրա կէլէն պիր թէ-
լէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի «Պիրի ճէնուպա վէ
տիկէրի չիմալէ տօղրու եիւրիւյէրէք վէրիլէն թա'-
լիմաթ մուճէպիւնճէ հարէքէթ էթմէք վէ պէհէրի
ճշար թապուրա 40ար սիւվարի վէ պիրէր պէօ-
լիւք միթրալեօղ իլէ պիրէր սէրի' աթէչիլ պաթար-
եատան միւրէքքէպ պուլունմադ իւզրէ 2 գօլ
թէրթիպ ու իրսալ օլունմըշ տըր : — Պիր միւտ-
տէթտէն պէրու չէհրիմիզտէ պուլունմագտա օլան
Սըտիվը Մըսըր, Պայրամըն պիրինճի կիւնիւ Իզմիրէ
'ազիմէթ էթմիշ տիր : Միւշարիլէյի Այտըն վիլայէթի
տախիլինտէքի արաղիսինտէ 10 կիւն գատար գալ-
տըղտան սօնրա Խաքէնտէրիյէն միւթէվէճճիհէն հա-
րէքէթ էտէճէք տիր : — Վիլայէթլէրտէ օլտըղը կիպի,
պուշլտան պէօյլէ Իսթանպօլտա տախի իճրա գը-
լընաճազ ֆէրաղ ու ինթիզալ մու'ամէլաթը էս-
հապընըն փաթրիզխանէլէրէ միւրաճա'աթ էթմէք-
սիզին մահալլէրի իմամ վէ եա հէյ'էթ ի իսթիյա-
րիյէսինտէն ալաճաղլարը 'իլմու խապէր իլէ տօղ-
րուտան տօղրույա մէրճի'ի 'ա'իտինէ միւրաճա'աթ
էթմէլէրի վէ պու գապիլտէն վազը' օլաճազ միւ-
րաճա'աթըն նաղարը տիգգաթա ալընարագ հէման
իճապընըն իճրասը լաղըմ կէլէնիլէրէ էմր ու ի'շար
օլունմըշ տըր : — Փարիստէն Հոկտ. 3 թարիխիյ-
լէ չէօյլէ եաղըլըյօր : «Ճափա պէյ իլէ Ֆրանսըզ
միւ'էսսէսէ ի մալիյէսի արասընտա իսթիզրազ հազ-
գընտա 'ազտ էտիլէն ի'թիլաֆնամէ մուճէպիւնճէ
հազգը խըյար' Հոկտ. 1տէ խիթամ պուլմագտա
տըր : Պունուշլէ պէրապէր օ գէմանա գատար
ախիլէն թէհատաիւս էտէն միւշքիլաթըն իզա-
լէ էտիլէճէյի վէ իսթիզրաղըն Պօրապա գապուլը
թահթը թէ'մինէ ալընաճաղը իւմիա էտիլմէք-
տէ տիր :» Իգրաճըն թէ'մինէն պէշանընա կէօ-
րէ, Պապը 'ալի իլէ Փարիս գապիլնէսի պէշին-
տէ կէլէճէք հաթիթայա գատար էսասը պիր գէմի-
նի ի'թիլաֆ պուլունմաճաղը գալիլիյէն մէլհուզ տըր :
Ֆրանսա Սարիճիյէ նաղարէթի քի նօղթատա
ֆիքրինտէ սապիթ գալմագտա տըր, Աինճիսի վա-
րիտաթ վէ մէսարիֆին պիր Ֆրանսըզ մալիյէ մէ'-
մուրընըն գօնթօլը թահթընտա պուլունմաղըլմա-
սը, Չնճիսի մուհիմմաթը հարպիլէնին գըսմը ա'-
գամընըն Ֆրանսա սէնայի'ինէ սըփարըշ էտիլմէսի
տիր : Մ. Բուվիյէ աթիտէքի չէրա'իթի տէրմիյան
էթմիշլէր տիր : «Իսթիզրազ 7 միլիօնտան աշաղը
օլմայաճազ տըր : Պու փարանըն 3/8իւ իլէ Ֆրան-
սատան մուհիմմաթը հարպիլիյէ սըփարըշ էտիլմէճէք
տիր : Իսթիյաղաթ ի'թասընտա, խուսուսիլէ թա-
րապուլուտա Ֆրանսա տէվլէթի սա'իր անվէթլէրէ
թէրճի' էտիլմէճէք տիր :» — Հիւքիլմէթ ի 'Օսմանի-
յէճէ Տէօյլէ Վաֆին Ֆապրիզ տար իւս սընա'ասը-

նա սրբաբարձ օլունան մաքրնալը թիւֆէնքլէրի վէ Գրուփ վէ Էրհարտ ֆապրիգալարնա սրբաբարձ է-տիլէն մուհիմամթը հարպիյէյէ տա'իր օլան մու-գավէլէնամէլէրին իմզալանտըը վէ թիւֆէնքլէրին 4 այ, մուհիմամթըն 6 այ զարֆընտա թէսլիմ է-տիլէնէյի Քէօնէյէ Յայնա'նի զազէթաւընա եազըլը-յօր, — Մանասթըրտա էսլիհա ի մէմնու'ա հէնուզ թէսլիմ էտիլմէմիշ օլաղընտան տօլայը Մանասթըր սօգազլարը, պախուսուս, Բոււմ մահալլէսի իշգալ օլունարագ, Բոււմ իլէրի կէլէնէրինին խանէլէրի թէհարրի էտիլմիշ վէ խանէ սահիպլէրի կէօրիւնէն լիւզոււմ իւզէրինէ թէվզըֆ օլունմըլար տըր, Պու թէվզիֆաթըն սէպէպի պէլլի տէյիլ իսէ տէ, ըի-վայէթէ կէօրէ, պիր Բոււմ ճէմ'իյէթ ի խաֆիյէսի քէնջ Էտիլմիշ տիր, Պունլարըն պա'տ էլ իսթիմվապ թախիյէ էտիլմէնքլէրի հազընտա Թուրղուտ փա-շա էնէպի դօնսօլայարընը թէ'մին էթմիշ իմիշ, Աֆէօնիֆուրն պէյանընա կէօրէ, Ինկիլթէրրա սէ-ֆիրինտէն մա'տա, Յրանսա վէ Իթալիա սէֆիրլէ-րի տախի Մանասթըրտա սիլահ տէրճի միւնսաէ-պէթիլլէ վուզու'ա կէլէն աշվալտէն տօլայը Բիֆ-աթ փաշա նէգտինտէ չիքեայէթլէրտէ պուլունմըլ-լար տըր, Պու խուսուստա Մանասթըր վալիսի Խալիլ պէյէ պա'զը վէսայա իճրասը դարալաշտը-րըմըլ տըր, — Մըսըրտա սօն հաֆթա զարֆընտա վէպատան 12 միւսապ, 6 վէֆաթ վար տըր, Շիմ-տիյէ գատար 980 միւսապ, 518 վէֆիյաթ վուզու' պուլունշ տըր, — Սէլանիքտէն 'Օմա'նէյէ Լօյաա չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, 15 քիշիիք պիր Բոււմ էշըյա չէթէսի պիր միւֆրէզէ ի 'ասքէ-րիյէ թարաֆընտան կէվկիլի իլէ կիւմիւլմիւնա արա-սընտա մուհասէրէ էտիլմիշ տիր, 5 սա'աթ սիւրէն միւսատէմէ նէթիճէսինտէ էշըյատան 5ի թէլէֆ, 4իւ մէճրուհ օլմուշ տըր, Տիկէրլէրի էսիր էտիլմիշ տիր, 'Ասքէր արասընտաքի զայ'աթ մա'լիւմ տէյիլ տիր, Քէզալիք մէզըլըր զազէթայա Հայֆատան եազըլըյօր, «Տիւն ազշամ սա'աթ 10ա տօղրու Ալմանիա թէպա'սընտան փրօֆ, Թախալը արգա թարաֆընտան տիւշարը հիւճոււմ օլմուշ, վէ պիր պըշազ իլէ միւհիլիք սուրէթտէ ճէրհ էտիլմիշ տիր, Մասքէ թազմըլ օլան գաթիլ տէրհալ ֆիրար էթմիշ տիր, — Հօկտ 3 թարիխիլէ Տիյարպէրիտէն պիւ-տիրիլիյօր, Տիւն ազշամ սա'աթ 3է 18 գալարագ ֆալուտա շարգը ճէնուպիտէն չի'ալը շարգիյէ տօղրու զայէթ չէ'օլէլի պիր եըլտըլ ազմըլ վէ 4 տազիգա սօնրա պիրիպիրինի միւթէ'ազըպ թօփ սէսի կիպի սէմատան իքի միւտիշ սէտա կէլմիշ օլաղը պիտիրիլմիշ տիր, — Տօնանմա ի 'Օսմա-նի Մու'ավէնէթ ի Միլիյէ ճէմ'իյէթի' մըզտարը

պիլախըրէ թէզեհիտ էտիլմէք իւզրէ, չիմտիլիք 60 պին լիբանըն սարֆըյէ նազիլյաթը 'ասքէրիյէտէ գուլլանըլմագ իւզրէ, հէման 6 սէֆինէ միւպայա'ա սընա գարար վէրմիշ տիր, — Ճէմ'իյէթ ի խա-ֆիյէյէ մէնսուպ ճէման 22 քիշինին Տիւլանը Հարպը 'էօրֆիճէ մուհաքէմէլէրի նէթիճէսինտէ ճէմ'ի-յէթ ի մէզըլըրէյէ մէնսուպիյէթլէրի անլաշըլմատը-ղընտան թախիյէ էտիլմիշ տիր, Միւթէպազը մէվզուֆլարըն մուհաքէմէլէրինին Պայրամ էրթէսի իճրա էտիլմէնքլէրի իշիտիլմիշ տիր, — Գօշանատան եազըլըյօր, Սօն ի'թիլաֆ իւզէրինէ Պուլկար ֆի-րարիլէրինտէն 805 քիշի պիր միւֆրէզէ ապէր ի-լէ կէլէն ֆէնճէնպիհ կիւնիւ Գօշանայա կէթիլի-միշ տիր, — Մուսայէտէ ըէսմի 'ալիսի Տօլմա Պաղ-չէ սէրայը հիւմայունընտա փարազ պիր սու-րէթտէ իճրա էտիլմիշ, վէ պիւճիւմէ վիւքէլա ի միլլէթ վէ տէվլէթ իլէ իւլէմա ի քիրամ վէ ֆաթ-րիգիսանէլէրլէ սէֆարէթ թարաֆլարընտան ըէսմի թէպըրիք իֆա զըլընմըլ տըր, — Կէլէն ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ Պահըր սիյահ պօղաղընտա իճրա էտիլէն աթէյի թօփճու էնտախի թալիլմէրի պէօ-յիւք պիր մուվաֆֆադիյէթլէ նէթիճէլէնմիշ տիր, — Բոււմ ֆաթրիգիսանէսի Սէլանիքտէ ալիսիլէն մահքիւմ էտիլէն պա'զը ֆափաշալարլէ ըէֆիգէրինին 'աֆիմըն իսթիրհամ էթմիշ տիր, — Բամազան միւ-նասէպէթիլլէ իսթանպօլտա վէզնէճիլէրտէ աշըլան տօնանմա սէրկիսինին հասըլաթը սաֆիյէսի 2,200 լիբայա պալիզ օլմուշ տըր, — Իմարը պէլտէյէ սարֆ էտիլմէք իւզրէ Սէլանիկ պէլէտիյէսի Պանգը 'Օսմանիտէն 60 պին լիբալը պիր իսթիգրագ 'ազտ էթմիշ տիր:

Խնճ. ճէճ. Ազգապետ Յակոբ էֆ. Պոյաճեան Պապը 'Ալիտէն կէլէն տա'վէթնամէ իւզէրինէ տիկէր ըէ'խի ըուհանիլէր իլէ պէրապէր սէրայը հիւմայունա Պայրամ թէպըրիքինէ կիտիպ պիր 'արիզէ թազաթի էյլէմիշ տիր, — Միւթէվէֆֆա Հաճի Աբրահամ աղա-նըն մախուսմը Աւետիս էֆ. Աբրահամեան Լօնտ-րատան Պանտըրմա քիլիսէսինէ պիր 'Աշա ի Բապ-պանի գապը հէտիյէ էթմիշ տիր, — Էսպագ Ազ-գապետ Ղազարոս էֆ. Տափուտըն տամատը Սա-մուէլ էֆ. Տօնճեան Ամէրիգատա վէֆաթ էթմիշ տիր, ճէնազէ ալայընա իշիլըրաք էտէնլէրտէն Կա-րապետ էֆ. Փուշմանեան կէրի մահալինէ տէօնէր իքէն պիր շմէնտըֆէր միւսատէմէսի գաղասընտան գուրթուլմագ իւզրէ քէնտի քէնտինի փէնճէրէտէն տիշարը աթմըլ վէ ֆէնա սուրէթտէ եարալանմըլ տըր:

Խնճ. ճէճ. Փաթրիգ հազրէթլէրի ըահաթսըլըլ-ղընտան քէսպ ի իֆագաթ էտիպ ֆազար էրթէսի

կիւնիւ Պապը 'Ալիյէ կիթմիշ, վէ 'Ատլիյէ, Նա-
ֆի'ա վէ Տախիլիյէ նազըրլարը իւէ կէօրիւշմիւշ
տիր : 'Ատլիյէ նազըրը ազտէմէն իւրմաշ մանասթը-
րընըն պագայա պօրճոնըն հիսապ ճէտվէլինի թա-
լէպ էթմիշ օլուպ, պօրճըն 'ալֆ օլունմասը հազ-
զընտա օլան միւրաճա'աթը թահթը միւթալա'այա
ալմաղա, վէ Ատանա միւրթաճիյինէ թախսիս է-
տիմիշ 23,000 լիւրանըն թէմամէն թէ'տիյէսի հազ-
զընտա Մալիյէ նէզարէթինէ հազմաղա վա'տ պու-
յուրմըշլար տըր : Նաֆա'ա նազըրը իսէ Սամաթ-
հա քիլիսէսինին տէմիր եօլ խաթթը իւզէրինտէ
պուլունան միւլքինին դըսմէն տէյիլ, իլլա թէմա-
մէն սաթըն ալընմասը հազզընտա օլան թէքիֆին
թահրիւրէն թագտիմ օլունմասըն իսթար պույուր-
մըշլար տըր : Տախիլիյէ նազըրը պէյ իսէ Մուշտա
իճրա օլունտըղը խապէր վէրիլէն թէ'ատտիյաթ վէ
ճինայաթ հազզընտա Մուշ միւլթէսարըրքընտան էլան
պիր խապէր ալմատըղընը, վէ թէքար թէլէկրաֆ
վէրէճէյինի, Պայրամ միւրնասէպէթիյէ 'ալֆ Է շա-
հանէյէ մազհար օլմալարը իշիւն էրմէնի վէ Թիւրք
60 մանպուսլարըն իսմէրինի հուզուրը Շահանէյէ
թագտիմ էտէճէյինի, Չարսանճագ արազի մէս'է-
լէսինի թէֆթիյէ կէօնտէրիլէն հէյէթին հազընտա
Տէրիսա'ատէթէ 'ալտէթ էտէճէյինի վէ օլ մէս'էլէ
հազընտա էյիճէ անլատըգտան սօնրա լաղըմ կէ-
լէն թէտապիրին իճրա էտիլէճէյինի պէյան պու-
յուրմըշլար տըր : — Չարշէնպի'ս կիւնիւ Փաթրիգ
հաղըթիլէրի պայրամ թէպրիքի իշիւն սէրայը հիւ-
մայունա կիթմիշ, վէ Չարշէնպի'ս վէ Փէնճէնպի'ս
կիւնլէրինտէ վէրի լա'աւտ էֆէնտիյի, Սատրա'ղամ
փաշայը, վէ վիւքէլա ի սա'իրէ իւէ մէ'մուրինի
քիրամը զիյարէթլէ պայրամ միւրնասէպէթիլէ րա-
սիմէ ի թէպրիքի իֆա էթմիշ տիր : — Քաղ, Ժողով
կէլէն հաֆթաքի ճէլսէսինտէ աթիտէքի գարար-
լարը վէրմիշ տիր : 1. Ուսուլմի. իսթրուրդա պուն-
տան պէօյլէ էրմէնի մէքթէպլէրտէ միւնթէհիլէրէ
վէրիլէճէք շէհատէթնամէլէրին տէվա'իր ի հիւքիւ-
մէթտէ նազարը ի'թիպարա ալընմասընա սուհու-
լէթ օլմագ իւզրէ, պիր դըսմէնա Թիւրքճէ տախի
հաղըմասընը թափսիյէ էթմէք, 2. Ատանա աֆէթ-
զէտէկհանընըն անվալընը թախֆիֆէ մէտար օլմագ
իւզրէ Ատանա րէ'իս ի բուհանիլէրի թարաֆըն-
տան թագտիմ օլունան պա'զը թափսիյէլէրի հափի
պիր թահրիւրաթը տուլլարը գայըրան գօմիսիօնա
հէվալէ էթմէք, 3. Մէքթէպլէրէ մախսուս միւլա-
քէրաթըն նէթիճէսինէ պէքլէմէզտէն հիշ օլմաղսա
շիմտիլիք Կեզըր. վարժարանըն եիւքսէք սընֆ թա-
լէպէլէրինին իքմալը թահսիլ էտէնէտէք 'ասքէր-
վէքտէն մու'աֆ թուլթուլմասը հազզընտա տա'իրէ

ի մախսուսէսինտէն միւսա'ատէ թալէպ էթմէք : —
Չարսանճագտան Փաթրիգիսանէյէ կէօնտէրիլէն պիր
թէլէկրաֆա նազարէն, արազի մէս'էլէսինին թէֆ-
թիւլաթը խիթամա էրէնէտէք էրմէնիլէրին քէնտի
միւլքլէրինտէն չըգարըմամասը մէքէզտէն էմր
օլունմըշ տըր : — Ղայր ի Միւսլիմ թէ'սիսաթը
խայրիյէլէր իշիւն մէճլիս ի մէպ'ուսանճա թաստիգ
էտիլէն թախսիսաթտան Ազգ. Հիւանդանոցա 9
լիւրա վէրիլմիշ տիր : — Սալը կիւնիւ վիւայէթտէն
ալընան եէնի էրմէնի 'ասքէրլէրտէն պիր թագըմը
շէհրիմիզէ եէթիւլպ Հարպիյէ նէզարէթի միւսա-
ֆիրիսանէսինէ գապուլ օլունտուլար, վէ գօլէրա
միւրնասէպէթիլէ ի'թիյաթէն թիւթսիւլէնտիլէր :
Եէնի 'ասքէրլէր 1,000 գատար օլուպ, Սըվաս,
Կիւրին, Թօգատ, Եէնի խան, Բըղզինք, Գօճասար
Մէրզիֆուս, Տիւրիք, Զիլէ, Նիքսար, Հէրէքէ,
Սամսուն սէմթիլէրինտէն տիրլէր : — Ազգ. Որբա-
նոցտան 5 թալէպէլէր Քաղ. Ժողովըն թափսիյէսի
իւէ քիւշիւք զապիթ մէքթէպինէ գապուլ օլուն-
մըշլար տըր : — Քէմալը մուլաֆֆագիյէթլէ ֆա-
րիսին Փօղէ Շօսէ մէքթէպինէ գապուլ օլունան
Հայկ էֆ. Գուրգէնէ (մա'րուֆ մու'ալիմ Յ. Գուր-
գէնին օղլու) Նաֆի'ա նազարէթի թարաֆընտան
15 Յարանսըղ լիւրասը մա'աշ թախսիս օլունմըշ տըր :
— Արմաշ վանքը զիյարէթճիլէրինին պու սէնէքի
հէտիյէլէրինին եէքիւնիւ 61,587 զըշ. օլմուշ տըր :
— Բուսիա Տումասը ա'զալարընտան օլուպ տէր-
տէսթ օլունան Ստեփան Տէր Աւետիքեան քէֆա-
լէթ ի նագտիյէ իւէ ազատ պրագըլմըշ տըր :

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ինչիլիէրա. Հոկ. 4 թարիխիյէ Լօնտրատան պիւ-
տիրիլիօր. Պաշվէքի Մ. Էսգուլիթ Լօրտ Պրէսֆօրտըն
ինչիլիթէրա Պահրը Սէֆիտտէ ֆա'իգիյէթինի մուհա-
ֆաղա իշիւն էլէէվմ մէվզըն'ը մէվզըն ինչա'աթ օ-
լան տրէտնօթլարա 'իւսվէթէն 8 զըթ'ա տրէտնօթ
տահա եափտըրըմալը տըր, մէ'ալինտէ քիւլըգ մէք-
թուպընա ճէվապէն, Ինչիլիթէրա հիւքիւմէթինին
ինչիլիթ տօնանմասը պիւթիւն էճնէպի տօնանմա-
սընա ֆա'իգ պուլունմասը լաղըմ կէլտիյինէ գա-
նա'աթ ի թամմէ հասըլ էթտիյինի վէ իճապ էտէն
թախսիսաթը հիւքիւմէթտէն իսթէյէճէյինի պէյան
էյլէմիշ տիր :

Պա'լարի'ս. Գաֆա'ա զաղէթասը Պուլկարիս-
թանըն թուլթանաղը փօլիթիգատան պահա էտէրքէն
տէյօր քի, Վֆարիս տիպլօմաթլարընըն զաննընճա,

Պուլկարիսթանըն ի՞թիլաֆ ը միւսէլէսէ ինթիսապ էթմէսի թիւրքիա վէ Բուսանիա իթթիֆազընա էյի պիր մուգապէլէ օլաճադ արը: Յրանսա Պուլկարիսթանըն իգթիսառաճա ինթիյաճաթընա վէ Մաքէսօնիա տա թա՛գիպ էթտիյի էմէլլէրէ եարառմ էթմէյէ հազըր արը: Նասիօնալիսթ էֆքեաբընա խատիմ օլան էլէր ղաղէթասըյլէ թա՛ն Պուլկարիսթանըն մուհարէպէ թարաֆտարը օլան սիյասի ֆըրգասընըն Պուլկարիսթանը ուզուէն ույգուտան ույանտըրմազտա օլան հարէքէթլէրինի թէպրիք էտիյօրլար Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի՝ Պուլկար միւլթէճիւլէրինէ թախսիս էթտիյի 500 պին ֆրանգտան գըսմը ա՛գամընըն ինթիլապ էտիլտիյինի անլայարազ, չիտտէթլի թահգիդաթա պաշլամըլ արը: Տախիլիյէ նազարէթի փարայը սարֆ ու թէվղի՛ն մէ՛մուր իտի:

Իսթանբուլ. Մատրիտէն Հոկտ. 3 թարիխիյլէ եազըլըյօր. «Խափանիատա բուհպան թարաֆտարլարընըն իճրա էթտիքլէրի նիւմայիլլէր քիւլլիյէն նէթիճէսիզ գալմըլ արը: Եալընըզ Օվէյտօ, Մօրսիս, Փամփէլօն վէ Վիթուրիատա բուհպան թարաֆտարլարընէ ալէյնտարլարը արասընտա պա՛զը միւսատէմաթ վուգու՛ա կէլմիշ տիր: Սա՛իր եէրլէրտէ փօլիսին միւստախէլէսինէ լիւզում կէօրիւլմէմիշ տիր: Պաշ վէթիլ Մ. Գանալէյաս բուհպան թարաֆտարլարը ալէյնիսալէքի փօլիթիգայը թա՛գիպէ տէվամ էտէճէյինի սէօյլէմիշ տիր: Ղազէթալար նիւմայիլլէր հազգընտա ուզուէն մէգալէլէր նէշը էթմէքտէ վէ բուհպան թարաֆտարլարընըն հարաքեաթը թէմամէն նէթիճէսիզ գալտըղընը պէյան էթմէքտէ տիրլէր:

Փօթլուկ. Լօնտրատան Հոկտ. 5 թարիխիյլէ եազըլըյօր. Վուգու՛ պուլան ինզըլապ իւզէրինէ ճիւմհուրիլէր գրալ սէրաշընը թօփա թուրուպ գապթ վէ ճիւմհուրիլէթ ի՛լան էթտիլէր: Մալէնին իսթիլիսպարընա կէօրէ, ճիւմհուրիլէթ թարաֆտարլարը Փօրթուկիզ գրալընը հապս էթմիլլէր տիր: Յիկաթըն իսթիլիսպարընա կէօրէ իսէ, գրալ Լիդպօնտան միւֆարազաթ էթմիշ տիր: Փօրթուգալ ճիւմհուրիլէրինին ի՛լիսի օլուպ, էլիէվմ Փարիստէ պուլուճմազտա օլան Մ. Մակէլանս Լիմա՛ Մալէնին մուհարրիլինէ աթիաէքի պէյանաթտա պուլուճմըլ արը: «Ինզըլապ պիզճէ մուճիպ ի հայրէթ տէյիլ տիր: Պիզ անը ուզուէն միւստէթտէն պէրու պիլտիրմիշ իտիք: Հիւքիւմէթ ուսուլընըն տէյիլիւմէսինէ նաֆիլէ եէրէ պէքլէտիք: Պիզ պուլթէպէտտիլլէն քէմալը միւսալէմէթ վէ նիզամ ու ինթիլամ իլէ վէ էհալինին հիւսն ի բիգասըյլէ իճրա օլուճաճաղընը ումույօր իտիք, լաքին մէ՛մուլ

րիյէթ պաշընտա պուլուճնալարըն ի՛նտա վէ իսրարլարը պուլուճնա մանի՛ օլտուլար:»

Իրան. Թէհրանտան Հոկտ. 4 թարիխիյլէ պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, Մէհհէտտէ չիմտիյէ գատար 14 գօլէրա վուգու՛աթը գուհուր էթմիշ տիր: Նասըր իւլ միւլքին նիյապէթ ի հիւքիւմէթի սուրէթի գաթիլէտէ գապուլ էթտիյի մէհաֆիլ ի ա՛րիաէսինտէ պէյան օլուճույօր: Իրան հիւքիւմէթի Թէհրանտաքի ինկիլթէրրա վէ Բուսիս սէֆարէթլէրինէ իրսալ էթտիյի պիր պէյաննաթէտէ Շահը մալուլըն թիւրքմէն գապիլլէրինի իսեհանա սէվզ ու թանրիք էթմէյէ չալըշտըղընը իշար էտիյօր:

Երան. Փարիստէն Հոկտ. 4տէ շէօյլէ եազըլըյօր. Մ. Վէնիցէլօսըն աղլէպ ինթիմալէ կէօրէ, եէնի գապիլնէյի թէշքիլէ մէ՛մուր օլաճաղը աթիս նատան պիլտիրիլտիյօր: Բիճալը հիւքիւմէթ իլինտէ էքսէրիլէթ գազանապիլլէճէք անճադ Մ. Վէնիցէլօս օլտըղը թախմին էտիլտիյօր: Գրալ Եօրկի պու սուրէթի թէսպիլլէյէ միւսա՛րտ կէօրիւմէքտէ իմիշ — Բօմատան ալի թարիլլէ եազըլըյօր. Նալէ Յրալէ Փէլէնին մուխապիրլէրինտէն պիրինին Եուճան գրալը իլէ վազը՝ օլտըղընը պէյան էթտիյի պիր միւլազաթ էսնասընտա Գրալ Եօրկիին Եուճան փօլիթիգասընըն ալտըղը ի՛նքտէն մէմիուէն օլմատըղընը, էսպապը շախսիլէ հայլուլէթիլլէ հուրը վէ իֆաի հիւսնի խըտմէթէ մուգթէտիր պա՛զը ղէվաթըն ի՛նս ի քեարա կէշմէտիլլէրինէ միւլթէ՛էսսիֆ պուլուճնտըղընը պէյան էթտիյինի եազըլըյօր: Իսեհանը աքքէրիտէն պահս էթտիյի սըրատա գրալ պուլուճնա մալը շախսիլէ նէթիճէսի օլարադ վուգու՛ պուլտուղընը, Մ. Վէնիցէլօսըն նէվիմա պիր լալի սըֆէթիլլէ քէնտի ի՛նֆազաթընա թա՛եին էտիլմէք իսթէնիլմէսինէ փէք չօգ թէ՛էսսիֆ էթտիյինի սէօյլէմիշ վէ թէքթի սալթանաթա աճատէ պուլուճնտըղը ճիւլէթլէ ի՛նս ի հիւքիւմէթտէ պուլուճնամաթ իսթէնիլմէտիյի հալտէ, պուլըն սէրպէսթճէ քէնտիսինի թէպիլիլի մէճիս ի միլլիյէ թէվէճճիւ հիւս էթտիյինի իլալէ էյլէմիշ տիր: Նալէ Յրալէ Փէլէնին պալատէքի նէշրիյաթը պէօլիւք պիր թէ՛սսի հասըլ էթմէքտէ վէ մա՛մաֆիհ գայալը իսթիյաթլէ թէլազգը էտիլմէքտէ տիր:

Միլլէնիլլէ՛. Ավսթրիա վէ իթալիա խարիճիլէ նազըլըլարը թուրինատա միւլազաթ էթմիշ վէ միւլազաթը միւլթէ՛ագիպ նէշը էտիլլէն պէյաննա՛մէ ի ի՛նսմիտէ մէքքիւր միւլազաթըն իթթիֆազը Միւսէլլէս ալէվլէթլէրի արասընտա իթթիֆազը թամմ հիւքմէքմա օլտըղընը թէ՛ահիւտ էտէն իշլ վէ Սալցպուրկ միւլազաթլարընըն պիր նէթիճէ ի թապիլլէսի օլտըղը պէյան էտիլմիշ տիր:

յէթին էսասի էրքեան ու էվսաֆը տէյիւ զանն օլունան սէֆիհանէ զէվզէր կէչմէքտէ տիր, հալպու թի հաղիզաթը հալտէ պուռնար գորգունճ թէհլիքէր օլուպ օլ մէտէնիյէթի հէտմ ու թախրիպ էթմէքլիյի թէհտիտ էթմէքտէ տիրէր:

Էն զիյատէ մուհիմմ օլան պիր չէյ վար իսէ, օտա խրիսթիյան թէհզիպ ու թէրպիյէսինին թէ"սիր ու նուֆուզու տըր, իչպու թէրպիյէյէ մալիք օլանլարըն՝ Ալլահա վէ սըտգ ու սալահըն էպէտի զանուռն վէ գա'իտէլէրինէ Լիֆիյէթ ու ի'թիմատլարը վար տըր, Յիսուս Քրիստոսը տիւնեանըն միւմքին օլան հէկեանէ ինչլասքեարը սըֆէթիյէ գապուլ էտէրէր, Ճէմ'իյէթ ի պէչէրիյէնին հաղիգի էսասը՝ մուհապպէթ գանուռն օլաղընը գապուլ էտէր, վէ 'աշի վաղըթտա ինսանըն հայսիյէթին վէ գատը ու գըյմէթին թանըրար, Րուհանիճէ թէրազըր գանուռնըն ինանըր վէ 'աղլ ինսանինին հէր մուֆիտ չու'պէտէ նէվանէվ զալէպէ վէ մուզաֆֆէրիյէթլէրինի քէմալը մէսէրրէթլէ թէլազըր էտէրէր:

Իչթէ սիզին պու մէքթէպտէ ալտըղընը խրիսթիյան թէրպիյէսինին րուհ ու մէֆատը պու տըր, վէ սիզին մէճճանէն նա'իլ օլտըղընը իչպու 'աթիյէ սիզի տախիլ օլաճաղընը ճէմ'իյէթի ինսանիյէէ գարչը խուսուսի պիր վագիֆէ իլէ միւքէլէֆ զըմագտա տըր, Ճէմ'իյէթ ի պէչէրիյէ հէր հէրտէ մէզքիւր րուհըն հիմայէ օլունմասը, թէմիզլինիպ ալլանմասը իչիւն, իչպու թէհզիպ ու թէրպիյէնին թէ"սիրինէ միւհթաճ տըր:

Իմտի Քրիստոսըն «Մէճճանէն սլտընը, մէճճանէն վէրինիլ» վէ «Հէր քիմէ քի չօգ վէրիմիլ իսէ, անտէն չօգ թալէպ օլունաճաղք քէլամլարընը պիր տանա նազարը տիգզաթ ու ի'թիպարա ալընը:

Բ. Իչթէ վագիֆէ պէօյլէ տիր. Իմտի պու վագիֆէյի նասըլ հիւսնի իֆա էտէպիլիրիգ: Պիզիմ խրիսթիյան թէհզիպ ու թէրպիյէմիլ հայաթը իճթիմա'իյէ իւզէրինէ նա'սըլ իճրա ի նուֆուզ էտէպիլիր, տէյիւ սօրալըմ:

Հիչ չիւպէն հօգ քի պիզի' թէ"սիր ու նուֆուզըմը՝ հէր չիտէն էվզէլ, իչէրիմիլ վէ ինմալարըմը պէյան օլունան էվսաֆը զաթիյէմիլգէ վապէսթէ տիր, Իմտի սա'իլէրին քէսպ էթմէլէրինի իսթէտիլմիլ օլ խրիսթիյան թէհզիպ ու թէրպիյէսինէ պիրնիւմուռն ի ի'թիմալ վէ թալսիյէ օլաճաղ պիր 'էօմը կէչիրմէքլիյիմիլ նէ՝ գատար մուհիմմ տիր, Իչթէ պու վէճէլէ «Ճիւմլէ ատէմլէրին թանըրպ օգուաղը» տիրի մէքթուպլար օլուրը:

Օ կիպի պիր հայաթըն քէսաթիլ սուրէթինի 'ալիլ ու 'ամիգ թէրսիմ էթմէք իւզրէ, պուրատա սուրամազը, Լաքին անըն պիր թազըմ զայէթ

մուհիմմ սըֆէթ վէ խասալարը վար տըր քի անլէրի պուրատա զիքը էթմէքսիզին կէչէմէյիլ:

Թէհզիպ ու թէրպիյէնին թէսավվուրը պիլէ, անըն աղա մուվաֆըգ օլմասընը, հըրս ու հէվէսին տէյիլ, անճաղ 'աղլ ու իզ'անըն զապթ ու րապթը ալթընտա պուլունմասըն իսթիլզամ էտէր, Սիզին 'աղլի վէ ախլագի գուվվէթ ու գապիլիյէթլէրինի թէրպիյէ վէ թէհզիպ իչիւն սէնէլէրճէ միւտտէթ կէչիրմէտինիլ քի ճէմ'իյէթ ի պէչէրիյէ իչինէ կիրտիյինիլգտէ արթըգ պու գուվվէթ վէ գապիլիյէթլէրի գուլլանմայասընը, Տիւչիւնիւպ հիւքմէր վէրմէքլիյի էօյրէնտինիլ, Աղլի զէվզէրին թատընը ալտընը, Ախլագի հիւքսէք հէտէֆ ի մագսուտլարընը պուլունտըղընտան էլպէթթէ հայաթընը 'աղլա մուվաֆըգ պիր հայաթ, ճիտտի պիր հայաթ, ճիտտի՝ մուղլագ վէ մէլուլ տէյիլ, անճաղ 'ալի զէվզէրի 'ատի զէվզէրէ միւրէճճաճ սայտըղընըգտան, ճիտտի պիր հայաթ, աղլը սէլիմ վէ րէ'յի սալիմին զապթ ու իտարէսինտէ պուլունտան վէ 'աղլի թէրազըր ի տա'իմիյէ մախսուս պիր հայաթ, Ինճիլ չէրիֆտէ պիզէ Քրիստոսըն չալիրտէրինին էվսաֆը մագամընտա կէօսթէրիլէն ֆէզա'իլ ու քէմալաթը ճամի' օլան 'ամէլի պիր հայաթ օլմալը տըր:

'Աղլի թէրպիյէյէ գարչը ճարի օլան պաչըճա պաթըլ ի'թիգատ չու հանըլ թէսավվուրտան հէլէթ էթմիլ տիր քի մէզքիւր թէրպիյէ՝ էվ վէ 'աթլէնին իճթիմա'ի սա'ատէթ վէ պաթիլարընը իչիւն գարուրի օլան վագի'անէ ֆաղիլէթլէրիլէ գապիլի թէվֆիլ տէյիլ տիր, Լաքին կէրչէքտէն 'աղլա մուվաֆըգ պիր 'էօմը իչպու ֆէզա'իլ ու քէմալաթըն հէլմիլէթլին թանըր վէ անլէրի մագպուլ վէ միւլթէպէր գըլար:

Խրիսթիյան թէհզիպ ու թէրպիյէսիլէ իլզա օլունան հայաթըն տիկէր պիր սըֆիթի մալսուսէսի տախիլ նէֆսֆէտաքեարըլը տըր, Սատէ թէրպիլէ ի 'աղլիյէ, ֆիլհաղիզա, ինսանը ինֆիրատա վէ խօտպիլիյէ սէվգ էտէր իսէ տէ, խրիսթիյան թէրպիյէսի' մուհապպէթ իւզէրինէ միւ'էսսէս տիր, Խօտպիլիյէ, Ալլահըն նազարընտա, հէր կիւնահըն սալը օլտըրտան պաչա, Էվրօֆա մէտէնիյէթլինին՝ խարապիլէթ թէհտիտ էտէն ախլագի ֆէսատըն վէ սընըֆլար արասընտաքի պուղը ու 'ատավթին մէնալը օլտըրը տախիլ ալիքեար տըր:

Տիկէր թարաֆտան քէնտինին զէվգ ու էլլէնճէլէրինի՝ հէվա ու հէվէսլէրինի վէ էմէլ ու արղուլարընը իճրա էթմէքլիքտէն զիյատէ ինսանիյէթլիւրվէրանէ իչէրտէ արայան ճանսիֆէրանէ, թէվէճիւհքեարանէ հայաթ՝ հէր հանկի պիր հէյէթ իճթիմա'իլտէ տա'իմա պիր գուվվէ ի չաֆիյէ տիր:

Ատէմէր պաթէճըրպէ խօսապիւնիք տուողունը-
նըն նէ գատար գուզէթի օլտըղընը րա՛նա պիւր-
լէր, վէ քէնտիւրին իշպու վուգուֆ ու մա՛րիմաթը
սէպէպիյէ խալիս, ախլագի վէ նէֆսֆէտաքեարանէ
պիր հայաթը՝ հէր նէրէտէ կէօրսէլէր, թաղտիր էթ-
մէյէ մէճպուր տըրլար: Օ կիպի պիր հայաթ ան-
լէրէ օ գատար մուզնի՛ վէ միւսքիթ պիր լիսսնլէ
սէօյլէր քի անա մուզապէմէթ էտէմէզլէր:

Խրիսթիյան թէրպիյէսինին իսթիլզամ էթաիյի
հայաթըն էն զիյատէ խրիսթիյան հայաթը օլմասը առ-
խի մուզթագի տիր: Ալլ ու ինսանիյէթ հատար զաթ-
լէրինտէ մէտնէ շայան շէյլէր իսէլէր տէ, հէփ գուզ-
վէթ Ալլահտան կէլիր վէ Ալլահ խաթըրտան չըզա-
րըլըրսա, տիւնեէվի էն ա՛լա շէյլէր հէտէֆի մագ-
սուտարընա էրիշէմէզլէր: Կէրէք միւնֆէրիտ կէ-
րէք միւնթէմի՛ հայաթ օլսուն, հէփ հագիգի հա-
յաթըն էսասը տին տիր: Պիղ քէնտի նէֆսլէրիմիզ
իշիւն Բրիտոսա միւնթաճըզ: Անըն տա՛րիմ թէվ-
ֆիզ ու մու՛ալէնէթի օլմագսըզըն՝ ազլա մու-
վաֆըզ վէ ֆէտաքեարանէ պիր՝ էօմր ապա կէշիրէ-
մէզիզ, վէ հէր կէօնէ քէօթիւլիւլիւն մէնպա՛ը խը-
րիսթիյան ճէմ՛իյէթինտէ Բրիտոսըն պուլունմա-
մասը տըր: Պունա պինա՛էն պիզ քէնտի նէֆսի-
միզ իշիւն Բրիտոսըն շակիրտլէրի վէ տիւնեա ի-
շիւն տախի Բրիտոսըն շահիալէրի օլմալըզը:

Հէր հանկի պիր հէյէթի իճթիմա՛իյէտէ պու-
կիպի՝ ազլա մուվաֆըզ, Խրիսթիյանա եագըրըր, վէ
նէֆսֆէտաքեարանէ պիր՝ էօմր կէշիրմէք՝ օլ՝ էօմ-
րիւ սա՛րիլէրէ թափսիյէ էթմէլիյէ էն ա՛լա թա-
րիզ տիր, վէ միսալ թէ՛սիրինէ նէ գատար չօզ է-
հէմիյէթ վէրիլսէ եինէ ազ տըր:

Լաքին վագա՛ա սիւքիւթիւն ալթուն օլտըզը
վէ միսալըն եէկեանէ մուհիմմ շէյ իտիյի զէման-
լէր վար իտիյի սահիհ իսէ տէ, չուրասը տա՛ սա-
հիհ տիր քի սաքիթ մու՛ալիլիմէր՝ շակիրտլէրի
ասլա թէրպիյէ էտէմէզլէր, վէ միսալ տիւնեա-
յը իմանա կէթիրէմէզ, Գալպիլէրիմիզտէ պու-

լունան շէյլէրտէն պահա էթմէլիք թապի՛աթը-
մըզ իզթիզասընտան տըր: Վէ Հագըրէթի Սիւ-
լէյման «Միւնասէպէթլէ սէօյլէնէն սէօզ՝ կիւմիւշ-
տէն թէզեղնաթ արասընտա ալթուն էլմալար կի-
պի աիր», տէյիւ պուլուրմըշ տըր:

Էկէր խրիսթիյան հէյէթ ի իճթիմա՛իյէսի խրիս-
թիյան թէրպիյէսիյէ մայալանաճագ իսէ, միսալ
իլէ պէրապէր գազլ ու ֆի՛րլէր տախի լագըմ տըր:
Իլթիյարլար իզնա՛ օլունմալը տըրլար քի մագի-
նին ըիվայէթլէրինտէ հէր նէ էյի շէյ վար իսէ,
պու թէրպիյէ սէպէպիյէ, մահվ ու զա՛րլ օլմագ-
տան զիյատէ գուզվէթլէնէճէք տիր: Կէնճլէրէ ի-
նանտըրմագ լագըմ տըր քի «Անըն թարիզլէրի նի-
մէթ թարիզլէրի վէ եօլլարընըն ճիւմէսի սէլամթ
տիր»: Մէտէնիյէթ նամընա օլարագ նէյր էտիւ-
մէտէ օլան սէֆահէթ վէ ֆըսզ ու ֆիւճուր ախլագ-
սըզլըզ վէ տինսիզիլէ՝ սա՛ատէթ վէ պախթիյարլը-
ղա քէնտի քէնտիլէրիմիզի մու՛ալէնէլէր վէ թէպ-
խիրաթ գուլլանարագ մուհաֆագայա շալըշտըղը-
մըզ ճիւմանի մարագ վէ իլլէթլէրտէն զիյատէ
մուզիրըր օլան շէրըր ու ֆէսատ իլլէթի միւսթէվ-
լիյէլէրի տիրլէր:

Սալթ միսալէ կիւվէնսէնիզ, քէնտիլէրինիզի
տիւնեատան շէքիլմըշ պուլունըսընըզ: Պէլքի ատէմ-
լէր սիզլէրի՝ ազիզ վէ միւպարէք սայարլար: Լա-
քին էվիյա վէ՝ ազիզլէր վէֆաթլարընտան սօնրա,
նէ գատար տա հիւրմէթ վէ ըի՛այէթէ նա՛րլ օլ-
սալար, տահա սաղ իքէն անլէրի թագտիր եա-
խօտ անլէրին միսալլէրինէ իմթիսալ էտէն փէք
ազ քիմսէլէր պուլունուր: Ատէմէր իւզէրինտէ
թէ՛սիր ու նուֆուզ իճրասը իշիւն անլէրէ տօթ-
լըզ վէ թէվէճիւհ էսէրլէրի կէօսթէրիլմէլի, անլե-
րէ էտնա մէվճուտար իմիշ կիպի քէնտիլէրինի
խօր թուլթմատըղընըզը, անճագ սիզին զայէթլէ
թագտիր էթտիյինիզ նի՛մէթլէրէ քէնտիլէրին տա-
խի հիսսէտար օլմալարընը իսթէտիյինիզի հիսս
էթտիրմէլիսինիզ:

ՄԵՎԱՍՏԸ ՄԻԻՆՏԵՐԻՃԷ

Ճէնուպի Շարգի Էփօփանըն աճվալը	Հ. Մ. Ա. Ե.	963
Քրիստոս վէ Շիմիթի էմէլլէր	" " "	964
Պիր իշ իճրա էթմէնին լիւզուճը		966
Վապիֆէ իշիւն գահրէմանճատընա վագֆը		
Նէֆս էթմէք		967
Թէնէֆֆիւսին Տըֆը իւս սըճճէսի	Մ. Միւսէտ	968
Ինճիլի ֆըրգալար գուզվէթ մի գա-		
աֆ մը	Յ. Վ. Միւսէտ	970
Միւսրիֆ օլուն միւֆարագաթը վէր. Յ. Գ. Պիւլի-լէտ		972

'Ա. Յ. թագաւա գըզլար մէտրէսէսինէն էլ-		
լի սէնէլիք թարիխի	Օր. Յըր. Ա. Պիւլի-լէտ	973
Շու՛ունաթը սիյասիյէ		975
Խրիսթիյան թէճզիպ ու թէրպիյէսի վէ վա-		
զիֆէլէրի (Իպթիտասը 962տէ) Տը. Ճը. Ռ-օլտըն		979

Ա. Յ. ՊՅԱՆՆԱՆ ՄԱԹՊԱՍԸ

ՅԱՆՃԱՆՃԱՐԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ